

નેતૃત્વ મંડળ રૂ. 9.50
કુટુંબ રૂ. 2.50

દાદાબાળી

ઓક્ટોબર ૨૦૧૮

સૌલિલિ.

સિનિયારિ

જે સિનિયારિના લક્ષ પર ચાલ્યો,
તો મોરલ થઈ જાય. અને મોરલ થઈ ગયો એટલે
પરમાત્મા પ્રાપ્ત કરવાની તૈયારી !
એટલે પહેલી સિનિયારિ જોઈએ,
મોરાલિટી તો પછી આયે.

વર્ષ : ૨૪, અંક : ૨
સપ્ટેમ્બર અંક : ૨૭૮
ઓક્ટોબર ૨૦૧૮
કુલ ૨૪ પેજ (કવર પેજ સાથે)

Editor : Dimple Mehta

© 2018,
Dada Bhagwan Foundation.
All Rights Reserved

Printed by &Published by

**Dimple Mehta on behalf of
Mahavideh Foundation**

Simandhar City, Adalaj
Dist-Gandhinagar - 382421

**Owned by &Published at
Mahavideh Foundation**

Simandhar City, Adalaj
Dist-Gandhinagar - 382421

**Printed at
Amba Offset**

B-99, GIDC, Sector-25,
Gandhinagar – 382025.

સંપર્ક સૂત્ર :

અડાલજ ત્રિમંદિર, સીમંધર સીટી,
અમદાવાદ-કલોલ હાઈવે,
મુ.પો.: અડાલજ-૩૮૨૪૨૧
છિ. ગાંધીનગર, ગુજરાત.
ફોન : (૦૭૯) ૩૮૮૩૦૧૦૦
email:dadavani@dadabhagwan.org
www.dadabhagwan.org
દાદાવાણી ફરિયાદ માટે : ૧૯૫૫૦૦૭૫૦૦

લાવાજમ (ગુજરાતી)

૧૫ વર્ષ

ભારત : ૧૫૦૦ રૂપિયા
યુ.એસ.એ. : ૧૫૦ ડોલર
યુ.કે. : ૧૨૦ પાઉન્ડ

વાર્ષિક સહ્ય

ભારત : ૧૫૦ રૂપિયા
યુ.એસ.એ. : ૧૫ ડોલર
યુ.કે. : ૧૨ પાઉન્ડ

D.D. / M.O. 'મહાવિદેહ
કાઉન્સિલન'ના નામે મોકલવો.

દાદાવાણી

સિન્સિયારિટી-મોરાલિટી

સંપાદકીય

હિન્દુસ્તાનમાં દુઃખ શાથી છે ? સિન્સિયારિટી અને મોરાલિટી જે મોટામાં મોટું ધન. હિન્દુસ્તાનમાં ટગાલે-ટગાલા હતું, તેને એકસપોર્ટ કરી દીદું હતું. હવે ફરીથી એને ઈમ્પોર્ટ કરવાનું છે. મોરાલિટી જો વેચી ના દીધી હોત ને, તો કશું દુઃખ ના હોત.

સિન્સિયારિટી એ જ ધર્મ છે. ધર્મ તો પોતાની જતને અને લોકમાત્રને સિન્સિયર રહેવાનું કહે છે. સિન્સિયારિટી અને મોરાલિટી એકબીજાને જોઈન્ટ જ છે. સિન્સિયારિટીનું ફળ મોરાલિટીમાં આવી જાય. મોરલ થઈ ગયો એટલે પરમાત્માપદ પ્રાપ્ત કરવાની તૈયારી.

દાદાશ્રી પોતાને જ્ઞાન થતા પહેલાની સ્થિતિનું વર્ણન કરતા કહે છે, 'સિન્સિયર' આખો દહાડો. ચિત્ત પૈસામાં નહીં, મમતામાં નહીં. ધર્મમાં ને ધર્મમાં ચિત્ત, કેમ કરીને છૂટતું છે એવી ઈચ્છા. પૂર્ણ સ્થિતિ વિશે કહે છે, 'કુલ સિન્સિયારિટી અને કુલ મોરાલિટી; આ બે જ ચીજને લઈને આ પદ ઉપર બેઠો છું અને ભગવાનેય મને વશ થઈ ગયા છે.'

મોરાલિટી એટલે શું ? જગતના જીવમાત્રને ન પોખાય એવો એક પણ અવગુણ ના હોય, એ કુલ મોરાલિટી. કોઈને કિંચિતમાત્ર નુકસાન ના થાય એવી પેરવીમાં હોય. કોઈનું સુખ લઈ લે નહીં, કોઈનું મન દુઃખાવે નહીં. પોતાના હક્કનું અને તે પાછું સહેજે મળે તે જ ભોગાવે એ મોરાલિટી.

મોરલ એટલે કોઈના માટે સહેજ પણ મન બગડે નહીં. ઈન્ડ્રિય વિષયોમાં કે કોઇદ-માન-માયા-લોભમાં કશામાં મન સહેજેય બગડે નહીં. કોઈ સ્ત્રી ઉપર દાઢિ ના બગડવી જોઈએ. દાઢિ બગડવાથી બીજ પડે અને ભવોભવ બગડી જાય. માટે દાદાશ્રી કહે છે, 'દાઢિ બગડતાની સાથે પ્રતિક્રમણ કરો.'

મોરાલિટી અને સિન્સિયારિટી બન્ને ભેગું કરે ત્યારે શીલવાન કહેવાય. ઈગોઇઝમ ખલાસ થાય પછી શીલવાનપણું પ્રગત થાય. ઓળાઇઝિંગ નેચર અને પ્રમાણિકપણા સાથે સિન્સિયારિટી અને મોરાલિટી હોય તો સૌ કોઈ એનાથી પ્રસન્ન થાય. મોરલ હોય એની બુદ્ધિ બહુ સુંદર હોય. એ બુદ્ધિ સંસારના દુઃખોને ઊડાડી મેલે, ઘરમાંથી બંધો કલેશ કાઢી નાખે અને મતભેદોનું નિવારણ લાવે. દાદાશ્રી કહે છે, 'મોરલ થયા પછી તો મોક્ષે જવાય.'

મોરાલિટી એટલે શું ? હક-અણાહકની છદ કઈ ? કઈ રીતે આ પ્રાપ્ત થાય ? આ ગુણો મેળવવા કેવી રીતે જીવન જીવતું એવા અનેક પ્રશ્નોના ફોડ અહીં દાદાશ્રીની વાણીમાંથી સંકલિત થયા છે, જે મહાત્માઓને મોક્ષમાર્ગ પ્રગતિ સાધવા અવશ્ય મદદરૂપ થશે એજ અભ્યર્થના.

જ્ય સાચ્યદાનંદ

સિન્સિયારિટી-મોરાલિટી

જગતનું બેઝમેન્ટ સિન્સિયારિટી-મોરાલિટી

પ્રશ્નકર્તા : અમારી પાસે જે બધા વિવિધ કાર્યક્રમો છે ને, એમાંનો એક કાર્યક્રમ ખેડૂત ભાઈઓ માટેનો કાર્યક્રમ છે. તો આપણી કૃપિ, ખેતીવાડીની જે સંસ્કૃતિ છે એના વિશે આપ કંઈક સમજાવો બધાને, વાત કરો. ખેતીવાડી સબંધી તો બધું કોલેજોમાં શિખવાડે જ છે લોકોને, છોકરાંઓને.

દાદાશ્રી : એવું છે ને આ બધું શિખવાડેલું, આની પાછળ સિન્સિયારિટી ગૌન (નાન) થયેલી છે.

પ્રશ્નકર્તા : હા, એટલે એની આપ વાત કરો કે એ સિન્સિયારિટી પાછી ગેરીન કરવી (મેળવવી) જોઈએ. કુદરતમાં વિશ્વાસ રાખવો જોઈએ.

દાદાશ્રી : હા, સિન્સિયારિટી ખલાસ થઈ તેની આ દશા છે આપણી. અને હવે સિન્સિયારિટી આવી રહી છે. આપણે સિન્સિયારિટી અને મોરાલિટી ફોરેનમાં એક્સપોર્ટ (નિકાસ) કરી દીધી'તી. હવે એ ઈમ્પોર્ટ (આયાત) થવા માંડી છે. મેં ઈમ્પોર્ટ કરવા માંડી છે. કારણ કે લોકોમાં સિન્સિયારિટી આવવી જ જોઈએ. હિન્દુસ્તાનનો એક છોકરો તો જગતનું કલ્યાણ કરી નાખે એવો હોય ! કારણ કે સંસ્કૃતિ કેવી આપણી ? એક સ્ત્રી હોય ને રોજ વઠમૂવઢા કરે, પણ એંસી વર્ષ સુધી એના પતિ સાથે રહે. આપણી સંસ્કૃતિ જુદી જાતની છે. આપણા આમ બીજા ગુણો બહુ ઊંચી જાતના છે, ભલે અંડર ટેવલપ (અવિકસિત) દેખાય. આ તો સિન્સિયારિટી ને મોરાલિટી ગઈ તેની આ દશા થઈ છે અને પાછી આવશે થોડા વખતમાં.

આખા જગતનું 'બેઝમેન્ટ' (પાયો), 'સિન્સિયારિટી' અને 'મોરાલિટી' બે જ છે. એ બે સરી જાય તો બધું પડી જાય. આ કાળમાં 'સિન્સિયારિટી' અને 'મોરાલિટી' હોય, એ તો બહુ મોટામાં મોટું ધન કહેવાય. હિન્દુસ્તાનમાં એ

ઢગલે ઢગલા હતું, પણ હવે આ લોકોએ એ બધું ફોરેનમાં એક્સપોર્ટ કરી દીધું, અને 'ફોરેન'થી બદલામાં શું 'ઈમ્પોર્ટ' કર્યું તે તમે જાણો છો ? તે આ 'એટિકેટ'ના ભૂતાં પેઠાં ! એને લીધે આ બિચારાંને જંપ નથી રહેતો. આપણે એ 'એટિકેટ'ના ભૂતની શી જરૂર છે ? જેનામાં નૂર નથી તેના માટે એ છે. આપણે તો તીર્થકરી નૂરના લોક છીએ, ઋષિમુનિઓના સંતાન છીએ ! તારું ફાટેલું લુગડું હોય તોય તારું નૂર તને કહી આપણે કે 'તું કોણ છે ?'

ઈમ્પોરાલિટીમાં પણ મોરલ રહેવા જેવું

સિન્સિયારિટી ને મોરાલિટી જેટલી પરદેશમાં 'એક્સપોર્ટ' કરી છે એથી ડબલ (બમણી) 'ઈમ્પોર્ટ' કરીએ તો કામ થાય.

પ્રશ્નકર્તા : એ બધા જે ગુણો છે ને, તે બધા ફોરેનમાં જ હોય છે.

દાદાશ્રી : ના, એ ગુણો જ નથી એમનામાં. 'એ ગુણો જો ગાયો-બેંસોને છે' કહો, તો એના જેવા એમનેય એ ગુણો છે કહેવાય. એમને એ ગુણ નથી, પણ સહજભાવ છે એ લોકોનો. એ એમનો પુરુષાર્થ નથી. અને આપણે તો આવા પ્રયોગમાં મોરલ રહીએ થોડીવાર, તે ઘણું મોટું કામ થયું કહેવાય. આવી ઈમ્પોરાલિટીમાં થોડીકવારેય મોરલ રહે તો ઘણું મોટું કહેવાય.

ફોરેનમાં તો સહજભાવ છે. એટલે ત્યાં જે સિન્સિયર એટલે સિન્સિયર અને ઈન્સિન્સિયર એટલે ઈન્સિન્સિયર. અને આપણા અહીના લોક તો બધા જ ઈન્સિન્સિયર !

કષાયોની જગૃતિ તોડાવે સિન્સિયારિટી

આપણે અહીં તો કોઈ પોતાના કાકાને ત્યાં જાય, ત્યાં જઈને કાકાના દીકરાને કહે, 'મારે ત્યાં

અહીં દાદા આવવાના છે અને મારે ગાંધીનગર લઈ જવા છે, તો તમારી ગાડી છે તે મને પરમ દિવસે આપજો.' તે પેલા લોકો સંસારમાં એટલા બધા જાગૃત હોય, આમાં આપણી બહુ ઊચી જાગૃતિ હોય. કારણ કે તે કોધ-માન-માયા-લોભની જાગૃતિ છે ને ! એટલે પેલાની જાગૃતિમાં શું આવે કે અહીંથી વીસ માઈલ જતા, વીસ માઈલ આવતા એમ ચાલીસ માઈલ અને પેટ્રોલના પૈસા મગાય નહીં આપણાથી. એ બધો ડિસાબ તરત ને તરત કાઢી નાખે, અને એ જાણો કે આ પાંચસો રૂપિયાનો ખોટો ખર્ચ થશે. એટલે તમને બીજો જવાબ આપે કે 'ભઈ, હું તમને આપત ખરો, પણ મારે સાહેબ આવવાના છે', એમ કંઈ બહાનું કાઢે.

એટલે આ શાથી ? ડેવલપમેન્ટના આધારે આવું કરે છે, એ ડેવલપ એટલે. ફોરેનવાળો તો સારો માણસ હોય ને, તો તમે અને કંઈક કહો તો 'ધસ, ધસ' કરીને પોતાના ખર્ચે બધે લઈ જાય, કારણ કે સહજ છે બિચારા. આપણી ગાયો-ભેંસોય સહજ છે. ગાયો-ભેંસો તો પશુરૂપે સહજ છે, પણ આ ફોરેનવાળા મનુષ્યરૂપે સહજ છે.

પ્રશ્નકર્તા : એટલે આ બધો ઉખો બુદ્ધિનો છે, અવળ બુદ્ધિ !

દાદાશ્રી : આ બુદ્ધિ વધીને તે આ આંતરિક બુદ્ધિ, કોધ-માન-માયા-લોભવાળી. આંતરિક બુદ્ધિ વધે એટલી બળતરા વધે. એ કાઉન્ટર વેઈટ શું ? એટલી બળતરા હોય જ. આ ફોરેનમાં આંતર બુદ્ધિ હોતી નથી, ફોરેનમાં બાધ્ય બુદ્ધિ છે, ભૌતિક બુદ્ધિ છે.

જેના રસ્તા પર જોઈએ તો એક સિગરેટનું હૂંકું ના દેખાય કે દીવાસળીનો ટુકડો ના દેખાય. ભૌતિક સુખના ટોચ પર બેઠેલો દેશ.

પ્રશ્નકર્તા : પણ ઘણીવાર એ ભૌતિક સુખ છે ને, એ અકળામણ ઊભી કરે.

દાદાશ્રી : અકળામણ જ ઊભી કરે, ત્યારે બીજું શું થાય તે ? ભૌતિક સુખ હંમેશાંય સિન્સિયારિટી ઉડાડી હે. કારણ કે હાઈ બંધ થઈ જાય, હાઈની વાત જ ઊડી જાય. જેને આપણા લોક હિલ્લગી કહે છે ને ! હવે મારી જોડે જો હિલ લાગી જાય તો કામ થઈ જ ગયું પણી.

સિન્સિયારિટી એમાં હાઈની જરૂર પડે. અને મોરાલિટીમાં બુદ્ધિની જરૂર પડે, આ બે શબ્દો એટલા બધા કિંમતી છે, કે તમામ શાસ્ત્રો આ બે શબ્દોમાં આવી જાય છે !

સાંસારિક જાગૃતિ ડેવલપમેન્ટના આધારે

પ્રશ્નકર્તા : એટલે એ પેલી બિનસલામતીની ભાવનાની સામે સલામત કેમ રહેવું ? પોતાનું કેમ બચાવી લેવું ? પોતાનું રક્ષવું અને બીજાનું રક્ષવું એ શોષણ પણ એના કારણે જ થાય છે.

દાદાશ્રી : એ એટલું જ આ સંસારનું, કોધ-માન-માયા-લોભ શું ? કે મારું પોતાનું આટલું અને બીજું બધાનું આમતેમ... આ પારકું, એ કાયમ જાગૃતિ હોય મહીં. અને આ શેઠિયા છે ને અમદાવાદના, તે શેઠાણી જોડે કાયમ જાગૃત હોય કે આમ કરીને વધારે માગશે તો મારે આવું કહેવું બધું... તે જૂહું બોલે. બધા સામસામી જૂહું બોલે. મહીં દગાફટકા જ બધે, આ ડેવલપમેન્ટ છે એટલે. ત્યાં સિન્સિયારિટી હોય ફોરેનમાં. જે સિન્સિયર છે એ સિન્સિયર અને જે ઈન્સિન્સિયર છે તે સિન્સિયર થાય જ નહીં પાછો, એનું નામ સાહજિક. આપણે ત્યાં ઈન્સિન્સિયર હોય તેય સિન્સિયર થઈ જાય. બધું આવડે એવું.

કમ્પ્લીટ સિન્સિયારિટી-મોરાલિટી ત્યાં ચારિત્રબળ

પ્રશ્નકર્તા : એક વાક્ય જે મોટા પુરુષો બોલે છે અને એક વાક્ય હું બોલું, તે કદાચ એમના કરતાં વધારે સારું હોય. પણ જે એમનો પ્રભાવ પડે તેવો મારો પ્રભાવ ના પડે, શાથી ?

દાદાશ્રી : વચનનું બળ હોય છે એ. કારણ કે જેટલું અનું શીલ-ચારિત્ર એટલું બળ ! કમ્પ્લીટ (સંપૂર્ણ) મોરાલિટી, કમ્પ્લીટ સિન્સિયારિટી, અનું નામ ચારિત્ર. કમ્પ્લીટ મોરાલિટી, સેન્ટ પણ ઓછી નહીં. કમ્પ્લીટ સિન્સિયારિટી, સેન્ટ પણ સિન્સિયારિટી ઓછી નહીં. અનું નામ ચારિત્ર. એ ચારિત્ર હોય ત્યાં બધું જ ચાલે.

આ તો ગુરુ કહેશે, ‘મોરલ અને સિન્સિયર થા. બી મોરલ અને બી સિન્સિયર !’ પણ એ બોલ બોલ કરવાની જરૂર નથી. આ તો ‘બી મોરલ ને બી સિન્સિયર’ એવું રોજ કહેતા આવ્યા. એ સાંભળી સાંભળીને તો મારા કાન ફૂટી ગયા. હવે તો અમને કેવી રીતે સિન્સિયર થવાય ને કેવી રીતે મોરલ થવાય એવું તમે જાતે દેખાડો. તમે રૂપક થઈને, તમે તે રૂપ થઈને બતાડો. ‘કથા સૂઝી સૂઝી ફૂટ્યા કાન, તોય ના આવ્યું બ્રહ્મજ્ઞાન’ કહે છે. પણ લોકોય શું કરે ? કશોય ખોરાક ના મળે ત્યારે જે કંઈ કંટ્રોલના ઘઉં મળ્યા સેલેવા, તે જઈને લઈ આવે પાછો. અને ‘પેલા કરતા આ ઘઉં સારા છે’ કહે. કંઈક ખોરાક તો જોઈએ ને ! તે ‘બી મોરલ ને બી સિન્સિયર’ કહેતા હોય ત્યાં જાય. એવું તો હું પણ ત્યાં જતો હતો. પણ હું કહી દેતો હતો કે ‘સાહેબ, મને કહેવાની તમારે જરૂર નથી. તમારામાં દેખાશે ત્યારે તમને દેખીને જ હું એવો થઈ જઈશ.’

અલ્યા, મોરલ તું થઈને આવ ને ! તું મોરલ થઉં ને, એટલે તારે મને નહીં કહેવું પડે. મોરલ થઈને મને કહે તો હું મોરલ થઈ જઈશ. તને દેખતાંની સાથે મોરલ થઈ જઈશ. જેવું જોઈએ, એવું આપણે થઈ જ જઈએ. પણ એ પોતે જ થયો નથી ને !

મારામાં વીતરાગતા હોય તે તમે જુઓ, ને એક ફેરો એ જોઈ લઈએ તો પછી થાય. કારણ કે હું તમને કરી બતાવું છું, માટે તમને એડજસ્ટ

થઈ જાય. એટલે હું ઘોર (ચોખ્યો) હોઉં, તો જ સામો માણસ ઘોર થઈ શકે ! એટલે ઘોરિટી કમિલિટ હોવી જોઈએ.

મોરલને જોઈને થવાય મોરલ

હું તમને ‘મોરલ થાવ’ એમ કહે કહે નથી કરતો, પણ ‘મોરલ કેમ થવાય’ તે કહું છું. હું એવું કહેતો જ નથી કે ‘તમે આમ કરો, સારું કરો કે આમ થાવ.’ હું તો ‘મોરલ કેમ થવાય’ તે કહું છું, રસ્તો બતાવું છું અને જ્યારે લોકોએ શું કરેલું ? ‘આ રકમ અને આ જવાબ !’ અલ્યા, રીત શીખવાડ ને ! રકમ ને જવાબ તો ચોપડીમાં લખેલાં જ છે પણ એની રીત શીખવાડ ને ! પણ રીત શીખવાડનારો કોઈ નીકળ્યો નથી. રીત શીખવાડનારો નીકળ્યો હોત તો આ દશા હિન્દુસ્તાનની હોત નહીં. હિન્દુસ્તાનની દશા તો જુઓ આજે ! કેવી દશા થઈ ગઈ છે !

એક માણસ એવો દેખાડો કે જે મોરલ ને સિન્સિયર હોય. એટલે હિન્દુસ્તાનમાં આ જોઈએ છે કે ‘બી સિન્સિયર ને બી મોરલ.’

સિન્સિયારિટી અને મોરાલિટીની કંઈ કિમત તો હશે ને ? અમે આ બેઉના ઉપર બહુ જ વજન મૂકીએ છીએ. કારણ કે આ બે વસ્તુ સિન્સિયારિટી ને મોરાલિટીમાં અમારા કુલ પરસેન્ટ (પૂરા ટકા) છે.

એટલે આ બે વસ્તુ હોય આ કાળમાં તો બહુ થઈ ગયું. મારી પાસે પહેલેથી હતી. જરાક થોડું ઘણું કળિયુગની અસર થઈ હશે, તેથી અઢારથી પચ્ચીસ વર્ષની ઉમરમાં. તે એ સાત વર્ષમાં જરા અસર લાગેલી કળિયુગની. તેથી મને ખબર પડી ગયેલી કે આ ભયંકર કળિયુગમાં સપડાયા આપણે. પણ બહુ મોટી-લાંબી અસર નહીં. બહુ જૂજ એવી ચામડી એકલી જ બળે, હાડકા બળે નહીં. આ તો લોકોએ હાડકા બળે એવી ઈનસિન્સિયારિટી કરી છે ! ઈમોરાલિટી તો હાડકા નહીં, આખું

શરીર બળ્યા કરે. કરોડો રૂપિયા પાસે હોય તો એ
શરીર બળ્યા કરે.

સિન્સિયર રહી શકે ગુના મુક્ત

ભગવાન કહે, સિન્સિયર રહે. સિન્સિયરને કોઈ ગુનો લાગુ થતો નથી. આ જે ગુના લાગુ થાય છે ને, તે કાયદામાં રહે છે તો ય ગુના લાગુ થાય છે. કારણ કે સિન્સિયર નથી માટે. મેં ભગવાનને કહું, ‘હું કંઈ તમારો બંધાયેલો છું? સિન્સિયર છું પણ તમારો બંધાયેલો નથી. બંધાયેલો તો, જેને પૈણીને આવ્યો ત્યાં છું, પણ તમને સિન્સિયર છું.’

એક વણિક શેઠ છે તે વીસ હજાર રૂપિયા એના બેંકમાં હતા. શેઠાણીને જત્તાએ જવું હતું, તે સાત વર્ષથી પૈસા આપતા નહોતા કે ‘હજ બેંકમાં કશું છે નહીં.’ તે આ તો બર્દનેય છેતરે. અને જતને હઉ છેતરે! એવું શાને માટે? એક પોતાના ઘરેય વિશ્વાસ ના રાખવો જોઈએ? પણ ત્યાંય બીજું કંઈ જુએ ને!

સિન્સિયારિટી એ જ ધર્મ

હા, સિન્સિયારિટી એ જ ધર્મ છે. એ પછી સ્ત્રી જોડે રાખો કે ભગવાન જોડે રાખો. તમને અનુકૂળ આવે ત્યાં રાખો.

ધર્મ તો તેનું નામ કહેવાય કે ધર્મ થઈને પરિણામે. કોઈ ગાળ ભાડે, અપમાન કરે ત્યારે ધર્મ મદદ કરે, તેનું નામ ધર્મ. કેટલાંય દેરાસરોનાં પગથિયાં ઘસી નાખ્યાં તો ય ધર્મ હાજર નથી રહેતો. આ તો ધર્મ કેમ મદદ નથી કરતો? ત્યારે કહે, ધર્મને સિન્સિયર રહ્યા જ નથી. આ તો પોતાના સગા ભાઈને જ સિન્સિયર નથી રહેતા ને! ભગવાનના દર્શન પણ સિન્સિયર નથી કરતો. ભગવાનના દર્શન કરતો હોય ત્યારે બહાર કાઢેલા જોડાને યાદ કરે કે દુકાનને યાદ કરે. ધર્મ તો, પોતાની જતને અને લોકમાત્રને સિન્સિયર રહેવાનું કહે છે, નહીં તો ધર્મ પામે નહીં.

પ્રશ્નકર્તા : ધર્મ પામે નહીં એટલે શું, દાદા?

દાદાશ્રી : અધર્મ એટલે સુખ પામે નહીં. ધર્મ એટલે દુઃખ પામે નહીં. અધર્મ એ દુઃખ અને ધર્મ એ સુખ. એ પોતાની જતને, લોકમાત્રને સિન્સિયર રહે તો એ સુખ પામે, નહીં તો સુખ પામે નહીં. આપણા લોકો ધર્મથી સુખ ઉત્પન્ન થાય એટલે અને સુખ કહે છે. અધર્મથી દુઃખ ઉત્પન્ન થાય.

સિન્સિયારિટીની પાછળ આવે મોરાલિટી

સિન્સિયારિટી મોક્ષ ભણી લઈ જાય. સિન્સિયારિટી એનું ફળ મોરાલિટીમાં આવી જાય. હા, થોડો થોડો સિન્સિયર હોય, પણ જો સિન્સિયારિટીના લક્ષ પર ચાલ્યો, એ રોડ ઉપર ચાલ્યો, તો મોરલ થઈ જાય. અને મોરલ થઈ ગયો એટલે પરમાત્મા પ્રાપ્ત કરવાની તૈયારી! એટલે પહેલી સિન્સિયારિટી જોઈએ. મોરાલિટી તો પછી આવે.

પ્રશ્નકર્તા : અનો અર્થ એ કે સિન્સિયારિટી ને મોરાલિટી એકબીજાને જોડેલા જ છે?

દાદાશ્રી : હા, જોઈન્ટ જ છે એ! મોરલ ટૂટ્યું એટલે બીજું રહ્યું જ શું તમારી પાસે?

મોરાલિટીની વ્યાખ્યા

પ્રશ્નકર્તા : દાદા, મોરાલિટીની ડેફીનેશન (વ્યાખ્યા) શું છે?

દાદાશ્રી : જગતના જીવમાત્રને ન પોષાય એવો એક પણ અવગુણ ના હોય, એ હુલ મોરાલિટી. પછી તો એ અધૂરી હોય મોરાલિટી, ચલાવી લેવા જેવી. જેમ સ્કૂલમાંય તેનીસ ટકે પાસ કરે છે ને!

પ્રશ્નકર્તા : દાદા, એટલે વીતરાગપણું જ ને? કમ્પલીટ વીતરાગપણું જ ને?

દાદાશ્રી : હા.

પ્રશ્નકર્તા : મોરાલિટી એટલે સજ્જનતા ?

દાદાશ્રી : ના, ના, સજ્જનતા તો સહેલું છે. મોરાલિટીવાળો તો ઈમોરલ ન થાય, સજ્જન તો દુર્જ્ઞ થઈ શકે.

મોરાલિટીની સચોટતા

પ્રશ્નકર્તા : દાદાએ મોરાલિટીની વ્યાખ્યા કરી છે કે ‘પોતાના હક્કનું સહેજે મળી આવે તે ભોગવવું.’

દાદાશ્રી : હા, પોતાના હક્કનું અને તે પાછું સહેજે આવીને મળે તે જ ભોગવે, અનું નામ મોરાલિટી. પોતાના હક્કનું જો સહેજે આવીને ના મળે અને માગીને લેવાનું થતું હોય તો નહીં. સહેજે આવીને મળે તે જ ખપે.

મોરલનો અર્થ તમે સમજ્યા ને ? મેં શું કહ્યું ? પોતાના હક્કનું અને સહેજે મળી આવે એ બધું જ ભોગવો. હું શું કહું છું કે આ દુનિયામાં કોઈ એવી ચીજ નથી કે તમે ના ભોગવશો. બધું જ ભોગવો પણ સહેજે મળી આવે અને હક્કનું હોવું જોઈએ.

પ્રશ્નકર્તા : દાદા, એ સહેજે મળી આવે એનું ઉદાહરણ ?

દાદાશ્રી : કો'કને ટૈડકાવીને ‘લાવ જલેબી પાછી’ એવું નહીં હોવું જોઈએ. એ નવટાંક આપે તો નવટાંક અને શેર આપે તો શેર. જેટલી ખાવી હોય એટલી, પણ સહેજે મળી આવે.

ત્યારે લોક તો પાછા પોતાના હક્કનું ખૂંચવીને લઈ લે છે ને ! હક્કનું પોતાનું હોય, પણ દાવો કરીને, ગમે તેમ કરીને, ખૂંચવી-કરીને પણ લઈ લે છે. અને આ શું કહ્યું ? હક્કનું અને સહેજે આવી મળે, એ ફર્સ્ટ (પહેલું) મોરલ. આથી કરીને પછી બીજા મોરલ કંઈ ઊરી જતા નથી. આ તો ફર્સ્ટ મોરલ, પછી સેકન્ડ (બીજું) મોરલ, થર્ડ (ગ્રીજું) મોરલ. બધા મોરલ તો ખરા ને !

હક્ક-આણાહક્કની વિવેક બુદ્ધિ

પ્રશ્નકર્તા : પોતાના હક્ક વગરનું પણ લઈ લેવાની વૃત્તિ રાખે છે, તો એની ડીમાર્કેશન લાઈન (બેદરેખા) ક્યાં આવે છે ? નહીં તો દરેક માણસ એમ જ માને કે હક્કનું જ લઉં છું, તો એની ડીમાર્કેશન લાઈન ક્યાં ? એની વિવેક બુદ્ધિ ક્યાં ? એની લાઈન ક્યાં ડ્રો કરવી કે આ હક્કનું છે ને આ આણાહક્કનું છે ? સામાન્ય માણસ માટે તો ખરું ને આ ?

દાદાશ્રી : એવું છે, હક્કનું અને આણાહક્કનું અત્યારે વિભાજન કેવી રીતે થાય એવું છે ? અત્યારે લોકોને પોતાને જ્ઞાન નથી એવું ડીમાર્કેશન લાઈનનું. એટલે બીજી રીતે આપણે સ્થૂળ રીતે તપાસ કરીએ તો ખબર પડે કે આ અસીલ મારો મુંજાય છે અંદરખાનેથી, એટલે એ મુંજાય નહીં એવા સ્થાનમાં મૂકીએ. આવે તો કહીએ, ‘ખુશ છે’, તો કહે, ‘હા, ખુશ છું.’ ખાનદાન છે ને, એટલે ખુશ છે એમ બોલે ખરો છતાંય અંદરખાને નાખુશ હોય તેમ પણ બને. એટલે આપણો જીણવટથી, બહુ બારીકાઈથી તપાસ કરીએ કે આ માણસનું કંઈ મન દુઃખાતું નથી ને ! એટલે પછી આપણો જાણવું કે આપણા હક્કનું છે. બાકી પેલું હક્કનું ને આણાહક્કનું જે જ્ઞાન હોય તે જ્ઞાની પાસે હોય છે, દરેક લોકો પાસે હોતું નથી. જ્ઞાની તો સમજ જાય કે આ આણાહક્કનું છે. એટલે સામાનું જોઈ લેવું.

કાયદા પ્રમાણે લો તો એને આણાહક્કનું ગણાતું નથી, પણ કાયદા જોડે કોમનસેન્સ વાપરવાની ભગવાને કહી છે, વિવેકબુદ્ધિ ! એટલે વિવેકબુદ્ધિ વાપરજે, કહે છે. કારણ કે કોઈ બહુ સીધો માણસ હોય, એને પૈસાની ઉપાધિ હોય, એને છૂટકો જ ના થાય એવું હોય લઘ્યા-કર્યા વગર, તો આપણો એને એવું કહેવું જોઈએ કે બધા પાસેથી અમે વીસ લઈએ છીએ નોટીસના, તે તમારી પાસે પાંચ લઈશું. તમને પોથાશે ? ત્યારે

કહે, ‘હા, મને પોથાશે.’ એટલે આપણે ત્યાં જ્ઞાન લઈ ગયેલા એક ડૉક્ટર છે ને, તે શું કરે છે કે જેમાં ચાલીસ લેતા હોય તેમાં પાંચ લઈને છોડી છે છે. પેલો વધારે આપે તો પાછા આપે કે ‘ના, તું લઈ જા.’ એ જાણે કે આ હુંખી માણસ છે બિનારો ! વધારે આપે તોય પાછા આપે.

કારણ કે સામાની આંતરડી બળશે ને, તો કલ્યાણ નહીં થાય. કાયદા વાપરજો પણ વિવેક બુદ્ધિ હોવી જોઈએ. કાયદા પ્રમાણે વીસ રૂપિયા લેવાના એ હક્કના છે પણ તેથી આંતરડી તો બળે છે ને ! એટલે આપણે શું કહીએ છીએ કે સમભાવે નિકાલ કરો. સમભાવે એટલે સામો ખુશ થઈને જાય, એવી રીતે નિકાલ કરો.

મોરાલિટી એટલે કોઈને કિચિત્તમાત્ર નુકસાન ના થાય એવી પેરવીમાં હોય. કોઈનું સુખ લઈ લેવું નહીં, કોઈનું નુકસાન ના કરવું. કોઈનું સુખ ના લઈ લે એવા જ મનુષ્યો છે ને અત્યારે તો ? અણાહક્કનું સુખ ના લઈ લે એવા જ છે ને માણસો ?

પ્રશ્નકર્તા : લઈ લે એવા છે, એમ કહો ને !

દાદાશ્રી : બધું અણાહક્કનું જ ચલાવ્યું છે. નાણું જ અણાહક્કનું ચાલ્યું છે. હવે એમાં જો મોરલ રહું મારા કહ્યા પ્રમાણે, ભલેને આજ સુધી જે થઈ ગયું એ થઈ ગયું, એ તને હું કૃષ્ણ ભગવાન પાસે માફ કરાવી દેવડાવું પણ તું ફરી મોરલ રહેવા માગતો હોય તો. ત્યારે કહે, ‘માફ થઈ જશે ?’ મેં કહ્યું ‘હા, માફ થઈ જશે.’ માફ કેમ ના થાય ? માફ ના થાય એવું દુનિયામાં ના હોય. એ તો મોરાલિટી જોઈએ અને સિન્સિયારિટી જોઈએ.

કષાય-વિષયમાં મન બગડે નહીં એ મોરલ

સ્ત્રીની જોડે, સ્ત્રી સંબંધમાં મોરલ ક્યાં સુધી રહેવાય ? એને સિન્સિયર રહીએ ત્યાં સુધી. એને કિચિત્તમાત્ર દુઃખ નહીં થવું જોઈએ. એટલે પોતાની સ્ત્રી જોડેય મોરલ ! પોતાની સ્ત્રી જોડે

હરે-ફરે, બધું જ કરે, પણ બીજા કોઈની માટે ખરાબ ચિંતવન નહીં. કોઈનું ખરાબ ચિંતવન બિલકુલેય નહીં કરે, વિષય સંબંધી. આ મોરલ એટલે કોઈના માટે સહેજ પણ મન બગડે નહીં. ઈન્દ્રિય વિષયોમાં કે કોધ-માન-માયા-લોભમાં કશામાંય મન સહેજેય બગડે નહીં એ મોરલ.

પણી આગળ મોરાલિટી એટલે પોતાની પુત્રી ઉપર જેટલા ભાવ આવે આખી જિંદગીમાં, તે બધાય પુત્રી ભાવ આવે, બીજો ભાવ આવે નહીં. ત્યારે હોકરાની વહુ ઉપર પુત્રવધૂના જ ભાવ આવે. બીજો ભાવ આવે એ મોરાલિટી તૂટી કહેવાય.

પરણો તેને જ રહો સિન્સિયર

આ તો નાધૂટકે પૈશવાનું કહ્યું છે અને પૈણું તો એક પત્નીપ્રત પાળજે, કહે છે. આ દુષ્મકાળમાં એક પત્નીપ્રત પાળતો હોય અને જો બીજી જગ્યાએ દસ્તિ ના બગડતી હોય, તો એને ‘બ્રહ્મચર્ય’ કહ્યું.

પ્રશ્નકર્તા : ધારો કે બે વાઈફી હોય તો, એ શા માટે ખરાબ ?

દાદાશ્રી : કરો ને બે વાઈફી, કરવામાં વાંધો નથી. પાંચ વાઈફી કરો તોય વાંધો નથી. પણ બીજી સ્ત્રી જતી હોય, તેની પર દસ્તિ બગાડે તો ખરાબ કહેવાય. કંઈ નીતિ-નિયમ તો હોવા જોઈએ ને ?

પ્રશ્નકર્તા : મારી પાસે કોઈ પ્રિન્સિપલ્સ (સિદ્ધાંતો) નથી.

દાદાશ્રી : તો જાનવરની પેઠ રાખવાની જરૂર છે ? જાનવરની પેઠ રાખીએ તો છૂટું જ હોય. તમારે જ્યાં આગળ જેમ અનુકૂળ આવે તેમ કરો. આ મનુષ્યોએ પોતાનો માનવર્ધમ સચ્યવાય એટલા માટે આ વ્યવસ્થા કરેલી છે, નહીં તો જાનવરમાં જ ગયો ને પછી તો ! પછી એ જાનવરમાં જ ખપી જાય ને ? કારણ કે કો'કની બેન-દીકરી હોય એવી આપણી બેન-દીકરી હોય, એટલા માટે તો

આપણે સેફસાઈડ જોવી જોઈએ ને ? આપણી બેન-દીકરી એવી કો'કની બેન-દીકરી.

ફરી પૈણવા માટે વાંધો નથી. મુસલમાનોમાં એક કાયદો કાઢ્યો કે ચાર સુધી તમને છૂટ છે ! પણ બહાર દસ્તિ ના બગાડવી જોઈએ. બહાર કોઈને છંછેડવું ના જોઈએ. તમને એક સ્ત્રીથી ના પોષાતું હોય તો બે કરો. પણ પેલી બાઈને દુઃખ ન હોવું જોઈએ.

દસ્તિ બગાડે ત્યાં તૂટે મોરાલિટી

પ્રશ્નકર્તા : એ બાઈને તો નેચરલી દુઃખ હોય જ.

દાદાશ્રી : કોઈને દુઃખ થાય એવું વર્તન ન હોવું જોઈએ. અને તે પોતાની સ્ત્રીને દુઃખ ના થાય, એ પહેલું જોવું જોઈએ. કારણ કે આપણે એને વિશ્વાસ આપીને લાવ્યા છીએ. આપણે લગ્નથી બંધાયા છીએ. પ્રોમિસ (વચન) આપેલું છે. પ્રોમિસ આપ્યા પછી જો દગ્દો દઈએ તો પછી આપણે હિન્દુસ્તાનની આર્થ પ્રજા તો ના કહેવાઈએ, પણ અનાડી કહેવાઈએ !

પ્રશ્નકર્તા : તો ચાર પત્ની કેમ કરે છે ?

દાદાશ્રી : મુસલમાનોને એમના કુરાનમાં લખ્યું છે કે મુસલમાન દારુ પીવે નહીં. દારુનો છાંટો પડ્યો હોય તો એટલી જગ્યા કાપી નાખે, ખરો મુસલમાન આવો હોય. ખરો મુસલમાન કેવો હોય, કોઈ સ્ત્રી તરફ દસ્તિ બગાડે નહીં અને જરૂર હોય તો બીજી પૈણો, ત્રીજી પૈણો, ચાર કરે પણ દસ્તિ ના બગાડે. કેટલું સુંદર બંધારણ છે એનું ! પણ શું થાય હવે, આ લોકો તો થઈ ગયા એવા ! એટલે જ્યાં ને ત્યાં દસ્તિ બગાડે છે.

પ્રશ્નકર્તા : ચાર પત્ની કરવાથી દસ્તિ સુધરશે એવી કંઈ ખાતરી ખરી ?

દાદાશ્રી : ના, એ શું કહેવા માંગો છે કે

'તું દસ્તિ બગાડીશ નહીં, પછી ભલે તું ચાર પત્ની કર.' એટલે પછી પોતે નક્કી કરેલું હોય કે મારે આટલામાં જ રહેવાનું છે. અને આ તો એને નક્કી થઈ ગયું, એક જ છે ને મારે ! એટલે બીજે બહાર દસ્તિ બગાડવાની છૂટ થઈ ગઈ એને ! આ બહાર દસ્તિ બગાડવાથી શું થાય છે કે એ કંઈ કાર્ય થતું નથી, પણ દસ્તિ બગાડવાથી બીજ પડે છે અને એ બીજમાંથી વૃક્ષ થાય છે. માટે અમે આ બધાને કહી દીધેલું કે તમારી દસ્તિ બગાડે તો તમે પ્રતિકમણ કરજો એટલે તમને બીજ નહીં પડે. દસ્તિ બગાડતાંની સાથે પ્રતિકમણ કરો.

ભગવાને શું કહ્યું છે ? તું ભોગવ, પણ તારું હક્કનું જે છે તે ભોગવ. અણહક્કનું ના ભોગવીશ. અમથા અણહક્કનું ભોગવવાના ચાળા કરીએ, તેના તો ભવોભવ બગડી જાય. હવે તારી દસ્તિ બીજ જગ્યાએ નહીં જાય ને ? કોઈ દહાડોય નહીં જાય ને ? આ કાળમાં આની કિમત વધારે અંકાઈ છે. કસ્ટોટીનો કાળ છે એટલે દસ્તિ પણ બદલાવી ના જોઈએ. અને બદલાઈ હોય તો પ્રતિકમણ આપેલું છે, એનાથી ચોખ્યું કરી નાખવાનું.

અત્યારે આ કણિયુગના પ્રભાવથી હિન્દુસ્તાનની સિન્સિયારિટી ને મોરાલિટી જતી રહી છે. બિલકુલ સિન્સિયારિટી નથી, પણ સમાજને લીધે સારું છે. સમાજના દબાણને લઈને બધું ઘેર રહે છે, નહીં તો રહે જ નહીં. આ સ્ત્રીઓય ન રહે ને પુરુષોય ના રહે. સમાજનું દબાણ છે ને, એટલે આપણે ફાયા છીએ.

કપટ ત્યાં તૂટે સિન્સિયારિટી

મોરલ ત્યાં વકપણું ના હોય, ત્યાં કપટ ના હોય. મોરાલિટી ને સિન્સિયારિટી, ત્યાં કપટનો સંપૂર્ણ અભાવ હોય.

મેં એવાય પુરુષ જોયા છે કે આપણે જોયેલું હોય તોય એ ખોટું ઠરાવે, એવું જૂદું બોલે. ત્યાં

શું કરવું આપણો ? દાવો માંડવો ? જાતે જોયેલું હોય તોય ખોટું હરાવે ! એ મેં શોધખોળ કરેલી પાછી કે આ જાણી-જોઈને જૂહું બોલે છે ? ના, એ વાત જ ભૂલી ગયો છે.

પ્રશ્નકર્તા : એને ખ્યાલ બહાર થઈ ગયું એવું ?

દાદાશ્રી : હા. અને એ વાત સ્ત્રીઓને ખબર હોય તોય એ ઊંઘું બોલે, કપટ કરે. હા, ખબર હોય તોય જૂહું બોલે. પુરુષો ભૂલી જઈને જૂહું બોલે. હવે એય એક જાતની ઈનસિન્સિયારિટી છે. સ્ત્રીઓ જાણી જોઈને જૂહું બોલે. એ તો એનું હાર્ટ (હદય) મજબૂત એટલું તેથી. પુરુષોથી આવું જાણી-જોઈને જૂહું બોલવાનું ના ખમાય. પુરુષનું હદય ઢીલું હોય !

પ્રશ્નકર્તા : જાણી-જોઈને જૂહું બોલે, એ ઈનસિન્સિયારિટીમાં ગણાય ?

દાદાશ્રી : તો શેમાં ગણાય ? અને એ તો લારે, ઉબલ ઈનસિન્સિયારિટી !

આમ તો ધણીને વહુ સિન્સિયર રહે ને વહુને ધણી સિન્સિયર રહે, પણ તોય બેઉ સાચા સિન્સિયર નહીં બિલકુલેય. એ કોયડો છે, મોટો કોયડો !

કિમત મોરલની છે માટે સાચવો મોરલ

મોરલની જ કિમત છે બધી. મોરલમાં બધું આવી ગયું. તમારી દુનિયામાં, તમારું મોરલ કેમ છોડો છો ? દુનિયા તમારી છે, માલિક તમે છો. ત્યારે કો'ક કહે, ‘લોકો છોડે છે ને !’ ત્યારે તમારે લોક જેવા થવું છે ? સામાન્યમાં રહેવું છે કે વિશેષમાં રહેવું છે ? બે જાતના લોક : સામાન્ય અને વિશેષ. જો સામાન્યમાં રહેવું હોય તો લોકોના જેવું કર્યા કરો અને વિશેષમાં રહેવું હોય તો ‘વિથ મોરલ બાઈન્ડિગ’ (મોરલ સાથે) જોઈશે.

કણાયોની મંદતા થાય, એ પણ મોરાલિટી. અત્યારે અમુક હદની મોરાલિટી છે પણ આગળ ઓક્ટોબર ૨૦૧૮

જતાં સંપૂર્ણ મોરાલિટી થાય ત્યારે મોક્ષ જાય. એટલે સિન્સિયર અને મોરલ, બે જ ! ગુરુના આધીન મોરાલિટી રહી કે કામ થઈ ગયું.

એકનિષ્ઠા એ જ સાચી ભક્તિ

સિન્સિયારિટી ને મોરાલિટી બે ભેગું કરે ત્યારે એકનિષ્ઠ થાય.

પ્રશ્નકર્તા : કૃષ્ણ ભગવાને કહ્યું છે કે ‘એકનિષ્ઠા ભક્તિથી હું પ્રસન્ન થાઉ છું.’ તો યોગથી, જ્ઞાનથી, ધર્મથી, સ્વાધ્યાયથીયે ભક્તિયોગ ચાટિયાતો ગણાય ?

દાદાશ્રી : એકનિષ્ઠા એનું નામ જ ભક્તિ. આ લોકો કરે છે એ ભક્તિ એકનિષ્ઠા ના કહેવાય. જો એકનિષ્ઠા હોય તો ભગવાન આજેય તૈયાર છે. પણ એકનિષ્ઠા છે જ ક્યાં ? લોકોની નિષ્ઠાનું તો ઠેકાણું જ નથી હોતું. એવી એકનિષ્ઠા_હોય તે તો વાત જ જુદી ને !

પ્રશ્નકર્તા : પણ ભક્તિમાં નિસ્વાર્થ સેવા આડી આવે છે, તો કયું પસંદ કરવું ?

દાદાશ્રી : ભક્તિ અને સ્વાર્થ-નિસ્વાર્થને કશી લેવાદેવા નથી. ભક્તિ એનું નામ કહેવાય કે ‘દુ એપ્રોય નીયર એન્ડ નીયર ટુ ગ્રોડ.’ (ભગવાનની નજીક ને નજીક જવું.) એમાં સ્વાર્થ-નિઃસ્વાર્થની કંઈ વાત આવી ? એ કશું આવું જ નહીં ને ! જાલી એપ્રોય (અભિગમ) જ છે. પણ ભક્તિ એટલે કઈ ભક્તિની વાત કરો છો ?

પ્રશ્નકર્તા : કોઈ સેવાનું કામ આવી પડે, કોઈ મુશ્કેલી આવી પડે, તો ભગવાનની ભક્તિ કરતા હોઈએ તે પડતી મૂકીને જવું પડે ને !

દાદાશ્રી : ભગવાનને એનો વાંધો નથી. પાછું પેલુંય પડતું મૂકીને આવવું પડે ને ? અહીં પડતું મૂકી દર્દીએ એવું ત્યાંયે પેલુંય પડતું મૂકીને આવવું જોઈએ. ભગવાનને એમાં કોઈ વાંધો નથી.

એ શું કહે છે ? ‘તારું કામ આવ્યું, જા મૂકીને તું જા. એમાં ડખો નહીં કરવાનો.’

ભગવાનને સિન્સિયર રહીએ તો એમને કંઈ ખોડું નથી લાગતું. આપણે અહીં ભક્તિ કરવા બેઠા અને કોઈક માણસ બોલાવવા આવ્યો કે ‘મારે ત્યાં આગળ છોકરાને બહુ દુઃખ થાય છે, દવાખાનામાં લઈ જવાનો છે. હેડો ને, હમણે ને હમણો.’ એટલે આપણે ભગવાનને કહીએ, ‘મારે જવાનો વખત થયો, હું જાઉ છું. તમે બારણા વાસી દો.’ હા, કોઈ પેસી ના જાય. અને પછી જવું ને પાછા આવવું. ને ત્યારે કહીએ, ‘બારણા ઉધાડો. વહેલો આવ્યો છું.’ પણ સિન્સિયર ! એટલે ‘બી સિન્સિયર.’

ઓનેસ્ટી એ ઊંચામાં ઊંચી ભક્તિ

પ્રશ્નકર્તા : જો શરીરનું દુઃખ હોય તો ભગવાનની ભક્તિ ના થાય ને ?

દાદાશ્રી : ભગવાનની ભક્તિ થાય એટલી કરવાની પણ એનાથી વિશેષ તમારે ઓનેસ્ટ (પ્રામાણિક) રહેવાની જરૂર છે. ઓનેસ્ટ રહેવું નથી અને એક બાજુ ભગવાનની ભક્તિ કરવી છે, એના કરતાં ઓનેસ્ટ રહો ને ! ઓનેસ્ટી, એના જેવી ઊંચી ભગવાનની ભક્તિ, કોઈ નથી. ઓનેસ્ટ, સિન્સિયર અને મોરલ, આ ત્રણ વસ્તુ હોય તો બધું થઈ ગયું. એ ભગવાન એવા નથી કે મારા છબલીકાં વગાડ. એ કાંઈ ગાંડા નથી. તમારામાં ઓનેસ્ટી, સિન્સિયારિટી, મોરાલિટી કાંઈક હોવી જોઈએ. અને નહીં થઈ શકે એ ? તમને કેમ લાગે છે ?

પ્રશ્નકર્તા : થઈ શકે દાદા.

દાદાશ્રી : એ કાંઈ આવી ભક્તિ ખોળતા નથી છબલીકાં વગાડવાની. આ તો ઊંધા-ઇતા કરી અને સવારમાં ભગવાનની ભક્તિ કરવા બેસે એવી ભક્તિ ભગવાન કંઈ જમે કરે નહીં.

ભક્તિ કરતાં આટલું સાચવી લો

પ્રશ્નકર્તા : દાદા, બીજાના આત્માને દુઃખ ના થાય એ ભક્તિ જ કહેવાય ને ?

દાદાશ્રી : હા, એટલું જો સાચવે તો બહુ સરસ. એટલું સાચવે તો ય બહુ થયું. મોરાલિટી કહેવાય, સિન્સિઆરિટી કહેવાય.

પ્રશ્નકર્તા : તમે કંધું એ તો માને છે કે ઓનેસ્ટી ઈજ ધ બેસ્ટ ભક્તિ (પ્રામાણિકતા એ શ્રેષ્ઠ ભક્તિ છે.) પણ પછી દરરોજે જે ભગવાનનું નામ લે, તે વખતે છબલીકાં વગાડે તો મનને શાંતિ થાય છે, એ તો સારી વસ્તુ છે ને ?

દાદાશ્રી : ના, પણ એ તો આ ઓનેસ્ટી નહીં રાખવાથી મન બગડ્યું, અને મન બગડ્યું એટલે પાછી આ ધાંધલ કરી. એના કરતા પહેલેથી ઓનેસ્ટી જ રાખો ને.

કલ્યાણકારી નિષ્કામ ભક્તિ

પ્રશ્નકર્તા : દાદા, નિષ્કામ કર્મનું ફળ હશે ?

દાદાશ્રી : નિષ્કામ એટલે શું ? સાચી દાનતનું. નિષ્કામ તો કોઈ માણસ રહી શકે જ નહીં. જ્યાં સુધી જ્ઞાન પામે નહીં ત્યાં સુધી નિષ્કામ થઈ શકે નહીં. પણ સાચી દાનત એ સિન્સિયારિટી ભાવ, ચોક્કસ ભાવ અને સ્પૃહ વગરની.

પ્રશ્નકર્તા : પણ સ્પૃહ વગરની એ નિષ્કામ ન કહેવાય ?

દાદાશ્રી : નિષ્કામ ન કહેવાય. નિષ્કામ તો બહુ મોટો શબ્દ છે. પણ આ લોકો નીચે લાવ્યા છે. કૃષ્ણ ભગવાને નિષ્કામ ભક્તિ કહી છે ને, એ બહુ મોટો શબ્દ છે. ‘કામ’ તો બધું બહુ એ આવ્યું, કામમાં તો બધા અંશ આવી ગયા. કોધ-માન-માયા-લોભ બધું ‘કામ’માં આવી જાય છે, વિષયો-બિષયો બધુંય. એ નિષ્કામ તો બહુ મોટી વસ્તુ છે, લોક નીચે લાવીને વાપરે છે. એને સ્પૃહ કહેવાય.

ચોખ્ખી દાનતે બધા કામ પૂરા થાય

પ્રશ્નકર્તા : ચોખ્ખી દાનત એટલે શું અને ચોખ્ખી દાનત નહીં એટલે શું ?

દાદાશ્રી : દાનત ચોખ્ખી હોય તો આ દુનિયામાં કોઈ કામ શ્રેય થયા વગર રહે નહીં, કામ પૂર્ણ થાય. દાનત ચોખ્ખી હોય તો સંસારી કામ પૂર્ણ થાય ને અધ્યાત્મનું કામ પણ પૂર્ણ થાય. દાનત સારી, એ બધી ક્રિલયર રેલવે લાઈન ! અને દાનત ચોખ્ખી નહીં, એનું ડેકાણું જ ના પડે. એ ગાડી કયે ગામ જશે એ કહેવાય જ નહીં ! દાનત ચોખ્ખી ના હોય તો ભતીવાર જ ના આવે.

દાનત ચોખ્ખી એટલે કમ્પ્લીટ મોરાલિટી સહિત સિન્સિયારિટી. એની વાત જ જુદી ને ! દાનત ચોખ્ખી હોય તો આ દુનિયામાં કોઈ ચીજ અધરી નથી.

પ્રશ્નકર્તા : અમુક કામ તો આપણે ફોર્સ (બળજબરી)થી કરવાનું હોય તો એમાં સિન્સિયર કેવી રીતે થવાય ? કોઈ કામ આપણે ફોર્સપૂર્વક, કોઈની જબરજસ્તીથી કરવાનું હોય....

દાદાશ્રી : તો સિન્સિયર થયા વગર નહીં થાય.

પ્રશ્નકર્તા : સિન્સિયર થવું પડે ?

દાદાશ્રી : થવું જ જોઈએ.

પ્રશ્નકર્તા : જે કરે એમાં સિન્સિયર થવું, ભલે પછી કોઈનો આગ્રહ હોય.

દાદાશ્રી : ગમે તે હોય ને, આપણે સિન્સિયર રહેવું. ઈન્સિન્સિયરલી કરવું તો પડે જ છે ને, તો સિન્સિયરલી કેમ ના કરવું ?

પ્રશ્નકર્તા : આપણે સિન્સિયરલી કરીએ છીએ કે નહીં, એ કેવી રીતે ખબર પડે ? આપણને લાગે કે સિન્સિયર છીએ જ, સામાને ન લાગે.

દાદાશ્રી : ના, આપણી દાનત ચોખ્ખી હોય તો સિન્સિયરલી કરો ને, શું વાંધો છે ? સાહેબ આવતા હોય તે ઘડીએ કામ કરવા માંડીએ ને પછી ના આવે ત્યારે પાછું ઊંઘું ચાલે, એવું નહીં. કોઈને ખુશ રાખવા માટે નહીં.

તે બે શબ્દોથી જ પોતે રહે રક્ષિત

આપણે ખરા દિલથી, સિન્સિયરલી બધા કામ કર્યા કરવા. પછી મોટો ઈશ્વર ઉપરથી આવે ને, તોય એનો ડર રાખવો નહીં.

સિન્સિયર ને મોરલને પોતાનું રક્ષણ કરવું ના પડે. એ બે શબ્દ જ રક્ષણ કરે, દરેક અવતારમાં ! સિન્સિયર રહેવાથી કોઈ પણ પ્રકારનો ભય નથી આવે એવો. સંસારમાં કોઈ પણ પ્રકારનો ભય ના આવે અને મોક્ષે ચાલ્યો જાય, સિન્સિયર રહેવાથી.

રહો સિન્સિયર શેઠને

મિલમાં મેં સેકેટરીને પૂછ્યું, ‘શેઠ ક્યાં ગયા છે ?’ ત્યારે કહે, ‘સાહેબ, એક વાત અમારી સાંભળો.’ મેં કહ્યું, ‘શું કહેવું છે ?’ ત્યારે કહે, ‘આપ શેઠ કહો છો એ બરોબર છે પણ માતર કાઢી નાખવા જેવો છે’ મેં કહ્યું, ‘ના બોલાય આવું. મૂઆ, તારા શેઠ પાસે પગાર ખાઉં છું એમનો, ત્યાં સુધી ના બોલાય આવું.’ આપણે કોઈકનો પગાર જાતા હોઈએ ત્યાં સુધી એનું આવું કેમ બોલાય ? ભલે છોડી દીધા પછી તારે ફાવે એ બોલજે, પણ તું અત્યારે એમનો પગાર ખાઉં છું. સિન્સિયારિટી તો જોઈએ ને આપણે ? અત્યારે જેની ચા પીધી એને માટે સહેજેય ભાવ કેમ બગાડાય ? પણ આ તો સિન્સિયરેય નહીં કરું. એટલે મેં કહ્યું કે આવું ના બોલાય, ભલેને એ શેઠના ‘શેઠ’ થઈ ગયેલા હશે.

સિન્સિયારિટીના અભાવે નિપજે દુઃખ

મનુષ્યોએ મોરાલિટી જો કદી વેચી ના ખાધી હોત ને, તો દુઃખ ના હોત કરું. આ તો

મોરાલિટી જ વેચી ખાધી, સિન્સિયારિટી જ વેચી ખાધી. એના દુઃખો છે આ બધા.

સિન્સિયારિટી ને મોરાલિટીથી અહીં બધું દુઃખ જ ના આવે. પણ અહીં દુઃખ છે એને લઈને જ ભગવાન ખોળે છે લોક, નહીં તો આ કલિપ્ટ સુખોમાં રાચ્યા જ કરે. આ સુખ અહીં આમાં છે જ નહીં. સાચું સુખ તો છે જ નહીં કોઈ જગ્યાએ, કલિપ્ટ સુખ છે. પણ કલિપ્ટ સુખેય દુઃખ વગરનું હોય તો સારું પડે. આખો દહાડો દુઃખ ના આવે તો બહુ થઈ ગયું, પણ દુઃખ આવ્યા વગર રહે નહીં. કારણ કે આપણા લોકો વાંકું બોલે છે. રસ્તામાં જતા હોય અને પગ અથડાઈ ઠોકર વાગે છે, એવું તમે જોયેલું કે નહીં? ઠોકર વાગે કે ના વાગે? પગે ઠોકર વાગે તો આપણા લોક શું બોલે છે? ‘મને ઠોકર વાગી’ કહે. હવે ખરો ન્યાય શું છે? તમે ઠોકરને વાગ્યા છો. કારણ કે ઠોકર તો એ જગ્યાએ હતી જ, તમે એ બાજુ જઈને એને વાગ્યા! પણ આપણા લોક ઊંઘું બોલે ને! એટલે તે એમ ના કહે કે ઠોકરને હું અથડાયો. હવે આવી રીતે અનસિન્સિયર રહેલા છે અને તેથી નર્યા દુઃખો છે. બયંકર દુઃખમાં પ્રજા દુઃખી થઈ રહી છે. કંઈક તો સમજવું પડશેને?

સિન્સિયારિટીનું ફળ સુખ જ મળે છે. સિન્સિયારિટી રહેતી નથી તેનું દુઃખ છે.

મોરલ કેટલું ડાઉન ગયું !

સિન્સિયારિટી ને મોરાલિટી એટલે સુધી નીચે ગયેલી છે, કે જો આ અમારી મામાની પોળ સામે જે ગેટ (દરવાજો) છે તે ગેટ ઉઠાવી લે ને, તો સંડાસ આગળ લોટાય ના જે. પીતળનો લોટો મૂક્યો હોય તો લોટો રહે નહીં. તે આ ગેટને લીધે કંઈક રહ્યું છે. મારું કહેવાનું કે આવી ઊંચી કોમ, ઊંચા વિચાર, સંસ્કાર કેવા! પણ તેય અત્યારે આવું થઈ ગયું છે.

આપણા દેશમાંથી આ ‘ગેટો’ ઉઠાવી લે તો

કિમત શેની, દ્રવ્યની કે મોરલની ?

એવા કેટલા, લાખ માણસ છે કે જે હાથમાં આવેલો કાળો બજાર છોડી દે? અને એવા લાખો માણસો હોય?

પ્રશ્નકર્તા : ભાગ્યે જ કોઈ છોડે.

દાદાશ્રી : બહુ જૂજ માણસો! એક મદાનમાં સોનાની લગડીઓ પડી હોય અને સાચવનારા કોઈ ના હોય, ત્યાં આગળ અમથા જોવાનું હોય, ને જોઈને પાછું આવવાનું હોય, તો કેટલા જણ મૂઢીમાં ના લેતા આવે? જુઓને, આપણણું મોરલ તો જુઓ! કેટલું ડાઉન થઈ ગયું છે! અલ્યા, સોનાની લગડી માટે તારું મન બગાડ્યું? તારું મન એટલે શાની લગડી છે, એ તું જાણે છે? એ સોનાની નહીં, અચિંત્ય ધાતુની બનેલી છે. અલ્યા, ત્યારે આ સોના હારુ મન બગાડ્યું તે? હા, પણ કોઈ સાચવનાર નથી, કોઈ વઢનાર નથી, પછી કોઈ ફરિયાદ પણ કરનાર નથી. માટે ‘આ લઈ લીધી, ચાલો, હેડો’, કહે. અલ્યા, આનું પરિણામ તો હોય કે નહીં? દરેક વસ્તુનું પરિણામ હોય કે ના હોય? અહીં સાચવનાર ના હોય, પણ બીજો કોઈ બાપો તો હશે ને, કોઈક? કે એમ ને એમ જ હશે, ગાંધાં? ગાંધું હોય ખરું? એક તરણું ના લેવાય આપણાથી! અણહક્કનું કશું ના લેવાય. સોના કરતા મન કેટલી કિમતી ધાતુ હશે? અચિંત્ય ધાતુ! આ તો લોકોને મોરાલિટીની કોઈ કિમત નથી.

દ્રામોરલ એટલી દિનિકિયારિટી

આ મોરલ કેમ આટલું બધું ઉતારી ગયું?

લોકોનું જોઈને ! ‘આ મોટા વકીલ છે તે આવું કરે છે, તો આપણે કરવામાં શું વાંધો ? આ મોટા માણસ આવું કરે છે, તો મારે કલેક્ટરને શો વાંધો ?’ મોટા માણસ કરે એટલે કલેક્ટરો કરે કે ના કરે પછી ?

પ્રશ્નકર્તા : દેખાએખીથી થાય ને !

દાદાશ્રી : ને લોક જાણતા હોય કે આ મોટા માણસ ! અત્યા, હોય એ મોટા માણસ ? જેને મોરલ નથી તેને ‘મોટો’ કેમ કહેવાય ? ભલે વ્યવહારમાં લોક કહેતા હોય, પણ તું શું કરવા આને મોટો માને છે ? વ્યવહારમાં ભલે કહેવાતા હોય, પણ પોતે ના માનવું એ પોતાના અધિકારમાં નથી ? કેમ કશું બોલ્યા નહીં ?

પ્રશ્નકર્તા : હા, ખરી વાત છે.

દાદાશ્રી : મોરલ તો જોઈએ ને ! મોરલ વગર માણસ જ શી રીતે કહેવાય તે ?

પ્રશ્નકર્તા : પણ એ લોકોને મોરલ જેવું જ ક્યાં ખબર પડે છે ?

દાદાશ્રી : હા, તેથી આપણાને કિંમત નથી ને ! આમ મોટા માણસ કહીએ, પણ મોરલ નથી એટલે આપણાને ‘વેચ્યુ’ (કિંમત) નથી. એટલે એમને દેખીને આપણાને પેલી ‘ઈન્ફિરિયારિટી કોમ્પ્લેક્સ’ (લઘુતાગ્રંથિ) ના થઈ જાય. એ ‘ઈન્ફિરિયર’ છે, તું તો ‘સુપિરિયર’, તું મોરલવાળો માણસ છે. એ તો એને ગભરામણ થાય આપણાને દેખતા. મોરલવાળાને ઈભોરલ બેગો થાય ને, તો એ ગભરાય. એટલે ગભરામણ થાય એને. આ તો દુનિયાનો કાયદો છે. માટે મોરાલિટીની કિંમત વધારવા જેવી છે, અને જેમ બને તેમ મોરલ ઉપર લોકોને લઈ જવા જોઈએ. દાખલોય મોરલનો આપવો. નકામો ‘ઈન્ફિરિયર’ શું કામ થાય છે ? ‘મોટા માણસ, મોટા માણસ’ કરશે ! અત્યા, એનું મોરલ તો જોઈ આવ તું, ને તારું મોરલ ઓક્ટોબર ૨૦૧૮

જો. તારું મોરલ ઊંચું છે કે એનું ? માટે મોરલ જુઓ. તમને શું પસંદ, મોરલ કે એવું જ ? કે મોટો માણસ પસંદ ?

જેટલી ઈભોરાલિટી એટલી ઈન્ફિરિયારિટી

મને એક જણો પૂછ્યું, ‘દાદા, તમને ઈન્ફિરિયર કોમ્પ્લેક્સ નહીં આવેલો ?’ મેં કહ્યું, ‘આખા વર્કમાં કોઈની જોડે ના આવે. હું મોરલ છું, સંપૂર્ણ મોરલ છું. બગવાનેય બોલી ઊઠે કે આવી મોરાલિટી કેમ કરીને સચવાય, આવા કાળમાં ! પણ એવો મોરલ છું. પછી શી રીતે ‘ઈન્ફિરિયારિટી કોમ્પ્લેક્સ’ આવે ?’

‘ઈન્ફિરિયારિટી કોમ્પ્લેક્સ’ એટલે શું ? ‘ઈભોરાલિટી !’ જેટલી ઈભોરાલિટી એટલી ઈન્ફિરિયારિટી. એના આવતા પહેલા જ અંજાઈ જાય. મોરલ વગર મોક્ષ જવાતું હશે ? મોક્ષમાં મોરલ વગર જવાય ?

પ્રશ્નકર્તા : ન જવાય. પણ જે લોકો મોક્ષમાં માનતા જ ના હોય એને શું ?

દાદાશ્રી : તે લોક માનતા જ નથી ને ! મોક્ષને તો ગાંઠતા જ નથી ને !

મોરલ ઈપે સૌમ્યતા-પ્રતાપ જેવા ગુણોથી

એ મોરાલિટી બધી વેંચી દીધી લોકોએ. તે મોરલ માણસ તો કેવો હોય ? આમ દેખતા આપણાને એનો તાપ લાગે. હંમેશાં ઘણા માણસો એવા હોય જેનો તાપ તમને લાગે. કશું બોલવાની તમારી બત્તી ના ફૂટે (હિંમત ના ચાલે).

પ્રશ્નકર્તા : પ્રભાવ, પ્રભાવ !

દાદાશ્રી : પ્રતાપ કહેવાય, પ્રભાવ નહીં.

પ્રશ્નકર્તા : પ્રતાપ, હા, પ્રતાપ.

દાદાશ્રી : પ્રતાપ. તે પ્રતાપવાળા તો હિન્દુસ્તાનમાં ઘણા છે. પણ એક બાજુ પ્રતાપ હોય

અને એક બાજુ સૌભ્ય હોય, બે સાથે ના હોઈ શકે માણસમાં. સૌભ્ય એ ચંદ્રનો ગુણ અને પ્રતાપ એ સૂર્યનો ગુણ, બે વિરોધાભાસી હોવાથી સાથે ન રહે. તે બન્નેય જ્ઞાનીની મહીં સાથે થયેલા હોય. એટ એ ટાઈમ (તે જ સમયે) સૌભ્યતાય એટલી હોય અને પ્રતાપેય એટલો જ હોય. અને વ્યવહારમાં તો સૌભ્યતાવાળા મહાત્મા હોય તો સૌભ્ય હોય બિલકુલ, પ્રતાપી નહીં. નાગો (નાલાયક) માણસ પેસી જાય ને તો એને તાપ-બાપ ના લાગે અને અહીં તો એવા માણસથી પેસાય નહીં. એ પગથિયા ચડે, તોય ઉત્તરી જાય. હું તો કહું, પેલા બધાને કે આ ચડે છે પણ ઉત્તરી જશે, એને તાપ લાગે.

સિન્સિયારિટી-મોરાલિટી પ્રગટાવે શીલ

આ મોરાલિટી અને સિન્સિયારિટી બન્ને લેગું કરે ત્યારે શીલ થયું કહેવાય.

પ્રશ્નકર્તા : શીલ એટલે શું ?

દાદાશ્રી : શીલમાં તો બધી જ ચીજ આવી જાય. કોઈ ચીજ બાકી નથી રહેતી. ખાસ કરીને આપણો શીલ કોને કહીએ છીએ ? ‘સ્ત્રી ચારિત્ર’ સંબંધમાં શીલવાન કહીએ છીએ ફર્સ્ટ (પહેલું) એ. અને ખરી રીતે આ મોરાલિટી-સિન્સિયારિટી બધું લેગું આવવું જોઈએ.

પ્રશ્નકર્તા : મારો એવો ઘ્યાલ છે કે શીલ એટલે સદાચાર.

દાદાશ્રી : ના. સદાચાર ને શીલવાન બહુ જુદું જુદું છે. સદાચાર એ તો સામાન્ય વસ્તુ છે. સાપથી ભરેલી રૂમ હોય અને શીલવાન આવે રાતે અંધારામાં તો એને અડે નહીં. સાપ ઉપર ચઢી જાય બધા, પણ એને અડે નહીં. એટલો બધો શીલવાનનો તાપ લાગે. દુર્જનોને તાપ લાગે, સજજનોને શાંતિ લાગે, એ શીલવાન છે.

પ્રશ્નકર્તા : શીલમાં ‘ઈંગોઇઝમ’ (અહુંકાર) હોય ? શીલ ‘ઈંગોઇઝમ’થી પ્રાપ્ત કરાય ?

દાદાશ્રી : ઈંગોઇઝમ તો વેરવી છે આનું, છતાં શીલની શરૂઆત ‘ઈંગોઇઝમ’થી થાય છે. જેમ જેમ શીલવાન થતો જાય તેમ તેમ ‘ઈંગોઇઝમ’ ‘ડલ’ (નબળો) થતો જાય છે. પછી ‘ઈંગોઇઝમ’ ખલાસ થાય. પછી શીલવાનપણું પ્રગટ થાય છે. કુમે કુમે બધું બને છે આ.

પ્રશ્નકર્તા : તો આ શીલ એ કેળવવાની વસ્તુ છે ?

દાદાશ્રી : શીલ જાણવાની વસ્તુ છે. શીલમાં શું શું આવે ? શું ભેગું થાય તો શીલ કહેવાય ? જેમ આ કઢી એટલે કંઈ એક વસ્તુ નથી, બધી વસ્તુનું સંમેલન છે. એવું આ શીલ એ કોઈ વસ્તુ નથી, સંમેલન છે. હેડે ગુણ અમાં આવી જવા જોઈએ. અને આ અંગ્રેજીમાં તો બે શંદ કહી દઉં છું કે મોરાલિટી ને સિન્સિયારિટી, એમાં બધું આવી જાય.

પ્રશ્નકર્તા : એ બરાબર. પણ આ શીલ એ અભ્યાસનો વિષય છે ?

દાદાશ્રી : અભ્યાસથી બહુ ત્યારે ‘સી.એ.’ થાય, શીલ ના થાય. જેનામાં આ સિન્સિયારિટી ને મોરાલિટી ગુણો દેખાતા હોય, એમના સંગમાં-સંસર્ગમાં બેસવાથી આ શીલ ઉત્પન્ન થાય છે.

સર્વ ગુણો સમાયા શીલમાં

પ્રશ્નકર્તા : જે શીલ કહ્યું આપે, એમાં મોરાલિટી-સિન્સિયારિટી એ ઉપરાંત બીજા ગુણો હોવા જોઈએ ?

દાદાશ્રી : શીલ તો બહુ ઊંચી વસ્તુ છે. આ મોરાલિટી-સિન્સિયારિટી, એ તો શીલની મહીં સમાઈ જાય. પણ શીલ એ છે તે મોરાલિટી-સિન્સિયારિટીમાં સમાય નહીં. આવડા મોટા વાસણમાં આવું નાનું વાસણ સમાઈ જાય. પણ આ મોરાલિટી અને સિન્સિયારિટી, એમાં હેતુ શીલનો છે. બાકી આનાથી માણસ સમજ શકે કે શું શું આવી ગયું શીલમાં !

શીલવાનમાં મોરાલિટી, સિન્સિયારિટી, બ્રહ્મચર્ય એ બધું હોય. એ શીલવાનને સ્ત્રીનો વિચાર પણ ન આવે. પછી સહજ નમૃતા હોય. સહજ એટલે નમૃતા કરવી ના પડે, સહજ જ સામાના આગળ નમ્ર થઈને જ બોલે. પછી સહજ સરળતા હોય, સરળતા કરવી ના પડે. જેમ વાળો તેમ વળે. એનો સંતોષ સહજ હોય. આટલા જ ભાત ને કઢી આપણે ધરીએ ને, તો એ ઊંચું જુએ નહીં. સહજ સંતોષ ! એની ક્ષમા પણ સહજ હોય. એનો અપરિગ્રહ-પરિગ્રહ બન્ને સહજ હોય.

‘જાની’ દાખિએ બધા ચોખા

પ્રશ્નકર્તા : તમને બધા ચોખા જ દેખાય છે, એ તમારી એવી દાખિ એવી હશે માટે ને?

દાદાશ્રી : એ ચોખા છે જ ને બધા. કંઈ મેલા છે બધા ?

પ્રશ્નકર્તા : ના, પણ તમે આમ સ્પષ્ટ કહો છો જ, સ્પેસિફિક (નિશ્ચિત) રીતે કહો છો કે આ માણસ ચોખ્યો જ છે.

દાદાશ્રી : તે આને ચોખા કહું તો પાછો મારે આને મેલોય કહેવો પડે. મારે રાગ-દ્રેષ ઊભા રહે. એટલે અમે સામાન્ય ભાવે જ રહીએ.

પ્રશ્નકર્તા : ના, પણ તમે હમણાં નથી કહેતા કે ‘નગીનભાઈ બહુ ચોખા માણસ’, એવું સ્પેસિફિક કેમ કહો છો ?

દાદાશ્રી : એ તો સાધારણ રીતે અમારે એ દાખલા માટે કહેવું પડે, એટલે એ સમજાવવા માટે કહીએ. એ અપવાદ તરીકે. બાકી આમ કુંમન (સામાન્ય)ભાવે જ જોઈએ અમે બધું.

પ્રશ્નકર્તા : પણ એ કયા વ્યૂ પોઈન્ટ (દાખિબિંદુ)થી ચોખા ? વ્યૂ પોઈન્ટ કયો તમારો, ચોખા એટલે ?

દાદાશ્રી : ચોખા એટલે મોરલ એન્ડ

સિન્સિયર. જ્યાં સિન્સિયારિટી નથી, ત્યાં શું છે ? અને મોરાલિટી નથી, ત્યાં કશું નથી.

પ્રશ્નકર્તા : એક વાક્ય છે ‘લૉસ ઑફ સિન્સિયારિટી ઈજ લૉસ ઓફ પાવર.’ (સિન્સિયારિટીનું નુકસાન એ શક્તિનું નુકસાન છે.)

દાદાશ્રી : હા, લૉસ ઓફ સિન્સિયારિટી એ લૉસ ઓફ પાવર છે. સિન્સિયારિટી એ જ પાવર છે.

રાખો ઓંબ્લાઈંગ નેચર અને પ્રમાણિકતા

પ્રશ્નકર્તા : સૌને પ્રસન્નતા કેવી રીતે આપી શકીએ ? સૌના મનનું સમાધાન કેવી રીતે કરી શકીએ ?

દાદાશ્રી : ઓંબ્લાઈંગ નેચર (પરોપકારી સ્વભાવ) રાખવાનો અને પ્રમાણિકપણું રાખવાનું ફાવશે ?

પ્રશ્નકર્તા : હા !

દાદાશ્રી : અને આ બેને કપડાં પહેરાવવાનાને ? ઓંબ્લાઈંગ નેચરને અને પ્રમાણિકપણાને સિન્સિયારિટી અને મોરાલિટીના કપડાં પહેરાવવાના. આટલું કરશો એટલે બધું જ તમારું સફળ. એટલે સિન્સિયારિટી-મોરાલિટી ટોપમોસ્ટ (સર્વશ્રેષ્ઠ) નહીં, તમને જેટલી ફાવે એ તમારી શક્તિ પ્રમાણે. ટોપમોસ્ટ શબ્દ હું કહું શકું નહીં. ટોપમોસ્ટ થાય તો ભગવાન થઈ જાય. તમારો પ્રશ્ન સારો છે, એટલે આ તમને વાત કરી. જો તે અનુકૂળ આવે તો કરજો, નહીં તો તમે મને કહેજો કે ‘સાહેબ, મને કરી આપો. મારાથી નથી થતું.’

અક્કલ બે જાતની: વ્યભિયારિણી ને અવ્યભિયારિણી. અવ્યભિયારિણી હશે તો તું સુખી થઈશ એ અક્કલથી. ત્યારે કહે, ‘એ પાછું કયાંથી લાવીએ ?’ ત્યારે મેં કહું, ‘એમાં લાવવા જવાનું નથી.’ ઓંબ્લાઈંગ નેચર અને પ્રમાણિકતા પાળી, તેને સિન્સિયારિટી ને મોરાલિટીના કપડાં પહેરાવો.

પ્રશ્નકર્તા : પછી આગળ ડ્રામેટિક (નાટકીય) રહેવાનું કહો છો ને, તમે ?

દાદાશ્રી : હા, આટલું કરશો તો તમારી સહૃદને પ્રસન્ન કરવાની ઈચ્છા પૂરી થશે. તો ચિત્ત પ્રસન્નતા ઉત્પન્ન થાય, નહીં તો શી રીતે થાય ? ત્યારે આ છે તે વ્યબિચારિણી બુદ્ધિ જ છે ને ? સ્વાર્થી જ છે ને ? આખો દહાડો સ્વાર્થના હારુ લોકો ફરે છે ને ?

પ્રશ્નકર્તા : હા, સ્વાર્થને માટે જ ફરે છે.

દાદાશ્રી : આ કોઈમાં પરમાર્થ માટે આવતા હશે જજો બધા ? આખો દહાડો સ્વાર્થને ? થોડાઘણા માણસ, કો'ક હશે સેકડે અમુક માણસ.

પ્રશ્નકર્તા : બહુ ઓછા. બાકી પોતપોતાના સ્વાર્થમાં દરેક.

દાદાશ્રી : હા, પારકા હારુ જીવનારા કેટલા હશે ?

મોરલ એટલે બધે જ સિન્સિયર

સિન્સિયારિટી ને મોરાલિટી દરેકની સાથે સંબંધ ધરાવતી હોય છે. અને સિન્સિયારિટી તો અમુક લોકો જોડે જ સંબંધ ધરાવતી હોય. જેટલા માણસને સિન્સિયર રહે એટલાને રહે ને બીજાને ઈન્સિન્સિયર હોય. અને મોરલ એટલે તો મોરલ ! મોરલની તો બહુ કિંમત. મોરલમાં સિન્સિયર તો છે જ પણ પેલું હોલ (સંપૂર્ણ), આખીયે આ આલમને સિન્સિયર. મોરાલિટી એટલે કોઈ દુર્ગુણ જ નહીં. એટલે પછી આખા જગતને સિન્સિયર જ કહેવાય ને ! આ સિન્સિયર તો તમને પાંચ-પચાસ માણસને રહેતા હોય અને બીજાને ના રહેતો હોય. આ ધણી છે તે વાઈફ જોડે સિન્સિયર રહેતો હોય અને બીજાની જોડે ઝઘડા કરતો હોય. પણ એને સિન્સિયર તો કહેવાય જ ને ! ના કહેવાય, નહીં ? સિન્સિયર એટલે સિન્સિયર. તમને સમજ પડી ?

પ્રશ્નકર્તા : હા, દાદા.

દાદાશ્રી : અને મોરલ એટલે તો એવરીવેર (સર્વર), એને માટે પૂછવાનું જ ના હોય ને ! પહેલો સિન્સિયર થાય તો મોરલમાં જાય. અને સિન્સિયર થયો ના હોય ને, તો મોરલમાં શી રીતે તે જાય ? કોઈનેય સાચા હદ્યથી સહેજ પણ એક્સેપ્ટ (સ્વીકાર) કરતો હોય તો એ મોરલમાં જાય. સમજાયું તમને ? તમને કયું ગમે ? મોરલ કે સિન્સિયર ? બોલો ને, શું કહે છે ?

પ્રશ્નકર્તા : મોરલ.

દાદાશ્રી : મોરલ, હા.

ગુણોમાં કિંમતી ગુણ મોરલ

સિન્સિયર ઓછો રહે તો ચાલે પણ મોરલ તો જોઈએ જ ને ! એક માણસ આખી દુનિયા જોડે ઈન્સિન્સિયર રહેતો હોય પણ એની વાઈફ જોડે કમ્પ્લીટ સિન્સિયર રહેતો હોય તોય એ સિન્સિયર કહેવાય. એટલે સિન્સિયર બ્રેકેબલ (તૂટી જાય તેવું) છે એ ગુણ અને આ મોરલ તો બધે બાઉન્ડ (ચોક્કસ) છે, આમાં તો ચાલે નહીં. મોરલ એટલે મોરલ.

પ્રશ્નકર્તા : દાદા, એ સમજાયું નહીં, ફરીથી સમજાણ પાડો.

દાદાશ્રી : મોરલ એટલે મોરલ. જેમ આ સ્ટોનમાં પ્રિશિયસ (કિંમતી) સ્ટોન હોય ને, એવું આ ગુણોમાં પ્રિશિયસ ગુણ મોરલ. સિન્સિયારિટી બ્રેકેબલ હોય અને આ મોરલ તો અન્બ્રેકેબલ. કમ્પ્લીટ મોરલ એટલે તો એ ભગવાન થાય. એવી રીતે મોરાલિટી એ બધે જ ફેલાયલી હોય. એટલે મોરલ તરફ જવાની દાસ્તિ રાખવી.

બુદ્ધિ ના થવા એ મોરલ

હવે બુદ્ધિ છે તે મોરલ થવા ના દે. બુદ્ધિ ગઈ એટલે મોરલ થઈ જ જાય.

પ્રશ્નકર્તા : એ બુદ્ધિ કેવી રીતે ડખો કરે એમાં, મોરાલિટીમાં ?

દાદાશ્રી : નફો દેખાડે એટલે ત્યાં જાઉને ? નફો છે નહીં ને દેખાડે નફો. પાછું આવડે બધું એને.

એ કોઈથી નીકળે નહીં. એટલે બુદ્ધિ બુઢી છે કે ધારવાળી છે ? ધારવાળી બુદ્ધિ પોતે જે ઉંઘું કર્યું હોય તેને ફરી ફરી વંછેરીને (વેરણાછેરણ કરીને) કાઢી નાખે અને પેલો બુઢી બુદ્ધિવાળો આખી રાત સુધી એમાં અટવાયા કરે.

એટલે સાચી બુદ્ધિ તો આપણાને પોતાને જ ખબર આપે કે આ ભૂલ થઈ રહી છે અને આ ખોટી બુદ્ધિ વગર કામનું આખી રાત ભટકાય ભટકાય કરે. આને 'વાંદરિયા બુદ્ધિ' કહી છે. આખી રાત જાગે ને સવારમાં કશુંય નહીં, ઉજાગરો થયેલો હોય. આને બુદ્ધિ ના કહેવાય. બુદ્ધિની ધાર આપણાને વાગે. આપણાને તરત જ, વાપરે ત્યાર પહેલા જ સમજણ પડે કે આ તો વખત નકામો જાય છે, આ પાછી ક્યાં ઉપાધિ કરી ? મને તો મહીં ચિરાડો(ચીરો) થાય. મારી બુદ્ધિ એવી હતી બળી, ધારવાળી. એ લોહી નીકળે ફટ, અડતાંની સાથે.

તારે બુઢી છે કે કેવી છે ?

પ્રશ્નકર્તા : હજુ તો બુઢી છે, દાદા.

દાદાશ્રી : કોઈ વખત લોહી નીકળેય ખરું પાછું, નહીં ?

પ્રશ્નકર્તા : કોઈક વાર નીકળે, હા. દાદા, હવે આ બુઢી બુદ્ધિને ધારવાળી બુદ્ધિ કેવી રીતે બનાવવાની ?

દાદાશ્રી : ખૂબ ઓનેસ્ટી ને એ બધું હોય, મોરાલિટી હોય, એની બુદ્ધિ બહુ સુંદર હોય. એ બુદ્ધિ તો આ સંસારના દુઃખોને ઉડાડી મેલે એવી

હોય. જ્ઞાનીના જ્ઞાન જેવી હોય. અત્યારે આ બુદ્ધિ તો ઉલટું દુઃખ દે અને ફાયદો કશોય ના કરે. આને ફૂલિશ (મૂરખ)ની બુદ્ધિ કહેવાય છે. ફૂલિશનેય બુદ્ધિ તો હોય ને કે ના હોય ? એ ફૂલસ પેરેડાઈસ (બ્રામક સુખ)માં રમે.

બુદ્ધિ તો બહુ ઉપકારી વસ્તુ છે પણ બુદ્ધિ એવી ધારવાળી હોવી જોઈએ. શાર્પ એઝડ (તીક્ષ્ણ ધારવાળી)હોવી જોઈએ. આ બુદ્ધિ તો મોડે સુધી ચાલે ને, તો આપણાને બુદ્ધું બનાવે. એટલે પછી સૂઈ તો જવું જ પડે ને ? સરવાળો જડે નહીં, એક પણ આંકડો મળે નહીં. પછી થાકીને સૂઈ જવું પડે, એનો અર્થ શું છે ? આને બુદ્ધિ કેમ કહેવાય ? એ તો આપણા મનમાં માનીએ એટલું જ. બુદ્ધિ તો કેવી હોય તે ? આરપાર નીકળી જાય.

તીક્ષ્ણ બુદ્ધિ મીટાવે મતભેદ

આ બધું ભોગવડાવે છે બુદ્ધિ. ખાંડણિયામાં ધાલીને ખાંડ ખાંડ કરે પછી. એક માણસ મને કહે છે, 'આ મારી આટલી સરસ બુદ્ધિ, વેપાર-સંસારમાં આટલી બધી સરસ ચાલે છે પણ મને બુદ્ધિ કેમ હેરાન કરે છે ?' મેં કહ્યું, 'ખાડે છે ?' ત્યારે કહે, 'હા, હા.' ત્યારે મેં કહ્યું, 'એ જ ફૂલિશની બુદ્ધિ, મૂઆ.' એ તું શું કરવા સાચું માની બેઠો છે ? આ તો સંધરીશ જ નહીં. આ ફૂલિશની બુદ્ધિ ! ફૂલિશેય બુદ્ધિશાળી તો હોય જ ને ? ફૂલિશ બુદ્ધિશાળી ના હોય એવું બને નહીં ને ?

પ્રશ્નકર્તા : બીજે વપરાયેલી હોય, ખોટી જગ્યાએ એનો....?

દાદાશ્રી : ના, સાચી બુદ્ધિ તો, એ તીક્ષ્ણ ધારવાળી બુદ્ધિ છે ને, તે તો ધરમાંથી બધો કલેશ કાઢી નાખે, મતભેદોનું નિવારણ લાવે.

પ્રશ્નકર્તા : હા, તીક્ષ્ણ બુદ્ધિ એટલે સાચી ?

દાદાશ્રી : હા, તીક્ષ્ણ ધારવાળી. બાકી બધા

મતબેદો હોય અને એ બધી વૃત્તિઓ તો ફૂલિશ. એ તો છે જ ને વળી.

હવે તારા મતબેદોનું નિવારણ થાય છે ને ?

પ્રશ્નકર્તા : આજે મોટામાં મોટું થયું, દાદા. બે વસ્તુ સમજાઈ. તમે એક વસ્તુ કહીને કે બીજાની ભૂલ કાઢવાની બાબત, તે એ લોકોને ખબર તો હોય છે છતાં પણ ભૂલ કાઢે લોકો, એ મોટો ગુનો કહેવાય.

દાદાશ્રી : હા, એ જે ભૂલને જાણે છે એ ભૂલ આપણે કહીએ એનો અર્થ જ શું ? એ ભૂલ ના જાણતો હોય તે ભૂલ બતાવીએ તો એ ઉપકાર માને. હવે ધરમાં આ બધા ડખા જ તેના છે ને ! પેલી બર્દિ જાણે કે આ કાળમુખો બધે ગા ગા જ કર્યા કરે છે. કઢી ખારી છે, તે હું ના જાણું, કહે છે. મૂંઝો આવું ને આવું ગા ગા કર્યા કરે. એ આમ થઈ ગયું ને તેમ થઈ ગયું.

પ્રશ્નકર્તા : ને બીજું એ કે આપણે બુદ્ધિ મોરાલિટી પર ચલાવવાની ને પ્રોફિટ એન્ડ લોસ (નફા ને નુકસાન) પર નહીં, તે આ બે વસ્તુ.

દાદાશ્રી : હા, ખરું સમજ ગયા.

પ્રશ્નકર્તા : તમે જે તીક્ષણ બુદ્ધિની વાત કરીને, કે મોરાલિટી જ્યારે બહુ થાય ત્યારે એમાંથી તીક્ષણ બુદ્ધિ થાય.

દાદાશ્રી : હું, મોરાલિટી જેમ જેમ ઉત્પન્ન થાય ને એમ તીક્ષણાત્મક વધતી જાય. અને આ બીજું પ્રમાણિકપણું એ બહુ હોય ત્યારે બુદ્ધિ તીક્ષણ થાય.

મોરાલિટીમાં સમાય સર્વ ગુણો

પ્રશ્નકર્તા : મોરાલિટીથી બુદ્ધિ તીક્ષણ થાય ?

દાદાશ્રી : હં, બહુ તેજ થાય.

પ્રશ્નકર્તા : તો એ મોરાલિટીની પ્રેક્ટિસ કેવી રીતે કરવાની ? જીવન કઈ રીતે જીવવું ?

દાદાશ્રી : કંઈ પણ છે તે કોઈને નુકસાન ના થાય એવી બધી નીતિમત્તા, ઓનેસ્ટ. બીજા બધાય ગુણો આવી જાય મોરાલિટીમાં. જેમ કહે છે ને, ‘ઓનેસ્ટી ઈજ ધ પોલિસી.’ (પ્રામાણિકતા એ શ્રેષ્ઠ નીતિ છે.) એ જ બહુ ઉત્તમમાં ઉત્તમ છે, બસ.

અને મોરલમાં તો પાછા દુનિયામાં જેટલા જેટલા ગુણ-અવગુણ છે, એ બધામાંથી એક પણ અવગુણ ના હોય ત્યારે એ મોરલ. મોરલ બાઈન્ડિંગ કહેવાય !

પ્રશ્નકર્તા : કેટલું બધું અધરું છે ?

દાદાશ્રી : ના, પણ આપણે જેટલા ગુણો હોય એટલા ગુણોથી તો મોરલ બાઈન્ડિંગ છે. બીજા બધા ગુણોની અત્યારે જરૂર નથી અને અધરું શાનું ? બે અવતારમાં તો થઈ જાય. બધું પૂરું થઈ જાય ત્યારે.

થાઓ મોરલ ઝાની સંગે

મોરલ થયા પછી તો મોક્ષે જવાય.

પ્રશ્નકર્તા : એટલે શક્તિ માણ્યા કરવાની મોરલ થવાની ?

દાદાશ્રી : હવે તો જપાટાબંધ થવા માંડશે, જેમ જેમ દેવું ઘટશે ત્યારે !

પ્રશ્નકર્તા : દાદા, અમારે ઉપર ચઠવું છે, પણ અંધારું છે તો શક્તિ આપો કે અજવાળું થાય.

દાદાશ્રી : હા, એ ખરું, એ શક્તિ આપ્યા કરીએ છીએ. તમે આવ્યા કરો ને ! અમે અહીં છીએ એટલા દહાડા લાભ લ્યો પૂરોપૂરો. એટલે તમે આ લાભ ઉઠાવી લો ને, તો કામ કાઢી નાખશે. માટે એક અવતાર સિન્સિયર રહો ને દાદાને !

- જય સચિયાનંદ

દાદાઈ જગકલ્યાણ મિશન - સત્સંગ હાઈલાઇટ્સ

૨૬ ઓગસ્ટ : રક્ષાબંધન નિમિત્તે પૂજયશ્રીએ અડાલજ ત્રિમંદિરમાં પધારી સર્વ ભગવંતોનું પૂજન કરી રાખી પહેરાવી હતી. પ્રાસંગિક રક્ષાબંધનનું મહત્વ જણાવી વિષિ કરાવી હતી તેમજ શ્રી સીમંધર સ્વામી અને દાદા ભગવાનની આરતી કરવામાં આવી હતી. સમગ્ર મંદિર તેમજ જાયજેન્ટિક હોલમાં બેસી મહાત્માઓએ ભક્તિપૂર્વક અવસર માણ્યો હતો.

૨૭ થી ૩૦ ઓગસ્ટ : લિંચ-મહેસાણા ખાતે આપસંકુલના ભાઈઓ તેમજ બહેનો માટે બે-બે દિવસની શિબિર યોજાઈ. તેમાં અલગ-અલગ ચ્રૂપ માટે પૂજયશ્રીએ સત્સંગના માથ્યમની સાચી સમજ આપી. પૂજયશ્રી સાથે સત્સંગ તેમજ ઈન્ફોર્મલ સમય ગાળી સાધક ભાઈઓ-બહેનોએ અલેદાટા અને આત્મીયતાનો દિવ્ય અનુભવ કર્યો.

૧-૨ સપ્ટેમ્બર : દાદાનગર (અડાલજ) ખાતે યોજાયેલ સત્સંગ-જ્ઞાનવિધિ કાર્યક્રમ દરમિયાન ૨૭૦૦ મુમુક્ષુઓએ આત્મજ્ઞાન મેળવ્યું હતું, જેમાં ઘણા મુમુક્ષુઓ અન્ય રાજ્યોમાંથી ખાસ જ્ઞાન મેળવવા આવ્યા હતા. ઘણા સમય બાદ અડાલજમાં જ્ઞાનવિધિનું આયોજન થવાથી જ્ઞાનવિધિમાં અપેક્ષા કરતાં વધુ ધ્યાન જોવા મળ્યો હતો. જ્ઞાનવિધિ અગાઉ પ્રશ્નોની સત્સંગમાં ગુજરાતી તેમજ હિન્દીભાષી મુમુક્ષુઓએ પોતાની જ્ઞાનપિપાસા છીપાવવા ઘણા બધા પ્રશ્નો પૂછ્યા હતા.

૩ સપ્ટેમ્બર : અડાલજ ત્રિમંદિર ખાતે જન્માય્ધમી પર્વની આનંદ-ઉમંગ સાથે ઉજવણી થઈ હતી. સવારમાં ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ પર પૂજય નીરુમાના સત્સંગ વિઠિયોથી આ પર્વનો શુભારંભ થયો હતો. જાયજેન્ટિક હોલમાં ‘શુદ્ધ પ્રેમ’ ટોપિક આધારિત શૉર્ટ ફિલ્મ તેમજ બાળકો માટે જ્ઞાન સભર પપેટ શોનું આયોજન થયું હતું. દિવસ દરમિયાન ૨૦ હજારથી વધુ દર્શનાર્થીઓએ ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ તેમજ એમના બાળ સ્વરૂપના દર્શન કર્યા હતા. પૂજયશ્રી દીપકભાઈ સાંજે મંદિરમાં પધાર્યા હતા અને દર્શનાર્થીઓને એમના દર્શનનો લાભ આપ્યો હતો. રાત્રે જાયજેન્ટિક હોલમાં વિશેષ ભક્તિ કાર્યક્રમમાં શ્રીકૃષ્ણ ભગવાન તેમજ દાદા ભગવાનના ભક્તિપદોની રમણી રમણ જામી હતી. રાત્રે ૧૨ વાગે પૂજયશ્રીએ મટકી ફોરી ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ જન્મોત્સવની ઉજવણી કરી હતી. ત્યારબાદ શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનનું પૂજન કર્યું હતું તેમજ માખણા-પંજરીનો પ્રસાદ આર્થ્ય હતો. અંતે શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનની આરતી સાથે જન્માય્ધમી મહોત્સવનું સમાપન થયું હતું.

૫ સપ્ટેમ્બર : દાદાનગર ખાતે ગુરુપૂર્ણિમા તેમજ પર્યુષણ પારાયણ નિમિત્તે પૂજયશ્રીના દર્શનનું આયોજન થયું હતું. સવારે ૧૦ થી ૧ અને સાંજે ૫ થી ૮ દરમિયાન ૧૧૦૦થી વધુ મહાત્માઓએ દર્શનનો લાભ લીધો હતો. તે દરમિયાન ચરણવિધિ-પ્રાર્થનાઓ, અસીમ જ્ય જ્યકાર, પદ ગુજરાત તેમજ આરતીઓ થઈ હતી.

૬ થી ૧૩ સપ્ટેમ્બર : પર્યુષણ પર્વ દરમિયાન દાદાનગર હોલ ખાતે આપત્વાણી શ્રેણી-૧૩ (ઉત્તરાર્ધ)ના ‘જ્ઞાન-દર્શન-ચારિત્ર’ તેમજ ‘નિરાલંબ’ પ્રકરણોનું વાંચન અને પૂજયશ્રી દ્વારા વિશેષ છિંણવટ થઈ. પારાયણ દરમિયાન મહાત્માઓને પરમ પૂજય દાદા ભગવાન, પૂજય નીરુમા તેમજ પૂજયશ્રી દિપકભાઈની જ્ઞાનદશા, શુદ્ધાત્મા પદની જાગૃતિ, નિરાલંબ દશ વિશે અવનવા વિશેષ ફોડ પડ્યા. આ વખતે સાંજની આરતીને બદલે સામાયિકની ગોઠવણી થઈ, જેથી મહાત્માઓને સત્સંગ પછી સંખ્યા સામાયિક કરવાની સુંદર તક મળી. જેને સર્વ મહાત્માઓએ વધાવી હતી. ૮ તારીખે શનિવારે દાદાઈ ગરબાની રમણટનો પણ મહાત્માઓએ આનંદ માણ્યો. સહાયતા કેન્દ્રમાં મહાત્મા ભાઈઓ-બહેનોએ પોતાના અંગત મૂંજવતા પ્રશ્નો આપત્પુત્રો-પુત્રીઓને પૂછી સમાધાન મેળવ્યું. અંતિમ દિવસે અમૃક મહાત્માઓએ આખી જિંદગી દરમ્યાન બીજાને અપાયેલ દુઃખની જહેરમાં આલોચના કરી એકબીજાના પગમાં પડી મારી મંગી. અંતે પૂજયશ્રીએ સંવત્સરી પ્રતિક્રમણ આખી જિંદગીમાં થયેલા દોષો માટે કરાવ્યું. પારાયણમાં મહાત્માઓને નવી જ સમજણની પ્રાપ્તિ અને અલૌંડિક આનંદની અનુભૂતિ થઈ હતી. વર્ષ ૨૦૧૮ના કેલેન્ડરનું વિમોચન પણ પૂજયશ્રીના હસ્તે થયું હતું. પારાયણની સમાપ્તિ બાદ તુરેત જ પૂજયશ્રીએ સિંગાપોર-ન્યૂઝીલેન્ડ-ઓસ્ટ્રેલિયાના સત્સંગ પ્રવાસે પ્રસ્થાન કર્યું હતું.

નિમંદિરોના સંપર્ક : અડાલજ: (૦૭૯) ૩૮૮૩૦૧૦૦; રાજકોટ: ૯૮૮૨૪૩૪૩૪૭૮; સુજી: ૯૮૮૨૪૩૪૪૫૮૮; અંજાર: ૯૮૮૨૪૩૪૬૬૨૨ ગોધરા: ૯૮૮૨૩૭૦૭૭૩૮; મોરલી: ૯૮૮૨૪૩૪૧૧૮૮; સુરેન્દ્રનગર: ૯૮૯૩૭૦૪૮૩૨૨, અમરેલી: ૯૮૮૨૪૩૪૪૪૬૦; વડોદરા: ૯૮૯૪૦૦૧૫૪૭ અન્ય સેન્ટરોના સંપર્ક : અમદાવાદ: (૦૭૯) ૨૭૫૪૦૪૦૮; મુંબઈ: ૯૮૨૩૫૨૮૮૦૧

U.S.A.-Canada: +1 877-505-DADA (3232); **U.K.:** +44 330-111-DADA (3232); **Australia:** +61 421127947

આત્મજ્ઞાની પૂજ્ય દીપકભાઈના સાંનિદ્યમાં આગામી સત્તસંગ કાર્યક્રમો

અડાલજ શિર્મંહિર

૭ નવેમ્બર (બુધી), રાત્રે ૮-૩૦ થી ૧૦-૩૦ - દિવાળી નિમિતે વિશેષ ભક્તિ

૮ નવેમ્બર (ગુરુ), સવારે ૮-૩૦ થી ૧, સાંજે ૫ થી ૭ - નૂતન વર્ષ નિમિતે પૂજન-ભક્તિ-દર્શન

૨ ડિસેમ્બર (રવિ), પૂજ્ય નીરમાના જન્મ દિવસ નિમિતે વિશેષ કાર્યક્રમ

સવારે ૬-૩૦ થી ૮-૧૫ - પ્રભાત ફેરી, પ્રાર્થના-વિધિ તથા રાત્રે ૮-૩૦ થી ૧૦-૩૦ - ભક્તિ

૨૩ થી ૩૦ ડિસેમ્બર - પારાયણ - આપ્તવાળી ૧૩ (૬.) પર વાંચન (પેજ-૩૬૬થી) - સત્તસંગ-સામાયિક

સવારે ૧૦ થી ૧૨-૩૦, સાંજે ૪-૩૦ થી ૭-૩૦ - સત્તસંગ - સામાયિક

ચેન્નાઈ

૮ ડિસેમ્બર (શનિ) - સાંજે ૬-૩૦ થી ૮-૩૦ - સત્તસંગ તથા ૯ ડિસેમ્બર (રવિ) - સાંજે ૪-૩૦ થી ૮ - જ્ઞાનવિધિ

સ્થળ : અન્ના ઓડિટોરીયમ, ભારતીય સર્જન એસોસિએશન, ટી.વી. ટાવર પાસે, ચેપોક, ચેન્નાઈ.

૧૦ ડિસેમ્બર (સોમ) - સાંજે ૬-૩૦ થી ૮-૩૦ - આપ્તપુત્ર સત્તસંગ

સ્થળ : ઉમા સૂરજ પેલેસ, અંગલમેન કોર્ટલ સ્ટ્રીટ, ચોલાઈ, ચેન્નાઈ.

કાર્યક્રમ સંબંધી તથા ઉતારા બાબતે સંપર્ક: દૃઢદ્વારદ્વાર, ૭૦૦૪૩૮૪૪૫ કરો.

પૂજ્ય નીરુમા તથા પૂજ્ય દીપકભાઈને નિછાળો ટીવી ચેનલ પર

- ભારત**
- ‘દૂરદર્શન’ - ગુજરાત (ગિરનાર) પર દરરોજ સવારે ૮ થી ૮-૩૦ (ટાટા સ્કાય-ચેનલ નં.-૧૭૪૮)
  - ‘અરિંદંત’ ચેનલ પર દરરોજ સવારે ૩ થી ૩-૩૦ અને સાંજે ૫ થી ૫-૩૦
  - ‘દૂરદર્શન’-ગુજરાત (ગિરનાર) પર દરરોજ રાત્રે ૧૦ થી ૧૦-૩૦ (ટાટા સ્કાય-ચેનલ નં.-૧૭૪૮)
  - ‘દૂરદર્શન’-ગુજરાત (ગિરનાર) પર સોમથી શાની બપોરે ૩-૩૦ થી ૪ (ટાટા સ્કાય-ચેનલ નં.-૧૭૪૮)
  - ‘અરિંદંત’ ચેનલ પર દરરોજ રાત્રે ૮ થી ૮
  - ‘દૂરદર્શન’-નેશનલ પર સોમ સે શનિ, સુબહ ૮-૩૦ સે ૯ ; રવિ, સુબહ ૬-૩૦ સે ૭ (હિન્દી મેં)
  - ‘દૂરદર્શન’-મધ્યપ્રદેશ પર સોમ સે શનિ, દોપહર ૩-૩૦ સે ૪; રવિ, શામ ૬ સે ૬-૩૦ (હિન્દી મેં)
  - ‘દૂરદર્શન’-બિહાર પર હરરોજ સુબહ ૭ સે ૭-૩૦ તથા શનિ સે ગુરુ શામ ૬-૩૦ સે ૭, શુક્ર શામ ૫ સે ૫-૩૦
  - ‘દૂરદર્શન’-ઉત્તરપ્રદેશ પર સોમ સે શનિ રાત ૮-૩૦ સે ૯ (હિન્દી મેં)
  - ‘ઉડીસા પ્લસ’ ટીવી પર સોમ સે શુક્ર સુબહ ૭-૩૦ સે ૮ (હિન્દી મેં)
  - ‘દૂરદર્શન’-ચંદના પર સોમ ઔર શુક્ર શામ ૭-૩૦ સે ૮ (કન્નડ મેં)
  - ‘દૂરદર્શન’-સહ્યાદ્રિ પર હર રોજ સુબહ ૭ સે ૭-૩૦ (મરાઠી મેં)

USA -Canada ● ‘TV Asia’ - પર દરરોજ સવારે ૭-૩૦ થી ૮ EST

● ‘SAB US’ - પર દરરોજ સવારે ૭ થી ૭-૩૦ EST

● ‘Rishtey-USA’ પર હર રોજ સુબહ ૭-૩૦ સે ૮ (હિન્દી મેં) EST

UK ● ‘વીનસ’ ટીવી પર હર રોજ સુબહ ૮ સે ૮-૩૦ (હિન્દી મેં)

● ‘SAB UK’ - પર દરરોજ સવારે ૭-૩૦ થી ૮ - Western European Time (6.30am-7am GMT)

● ‘Rishtey-UK’ પર હર રોજ સુબહ ૭ સે ૭-૩૦ (હિન્દી મેં) Western European Time (6am-6-30am GMT)

● ‘વીનસ’ ટીવી પર દરરોજ સવારે ૮-૩૦ થી ૮ (ગુજરાતીમાં)

Singapore ● ‘SAB- International’ પર હર રોજ સુબહ ૮-૩૦ સે ૯ (હિન્દી મેં)

Australia ● ‘SAB- International’ પર હર રોજ સુબહ ૧૧-૩૦ સે ૧૨ (હિન્દી મેં)

New Zealand ● ‘SAB- International’ પર હર રોજ દોપહર ૧-૩૦ સે ૨ (હિન્દી મેં)

CAN-Fiji-NZ-Sing-SA-UAE ● ‘Rishtey-Asia’ પર હર રોજ સુબહ ૭ સે ૭-૩૦ (હિન્દી મેં)

USA-UK-Africa-Aus. ● ‘આસ્થા’ પર સોમથી શુક્ર રાત્રે ૧૦ થી ૧૦-૩૦ (ડિશ ટીવી ચેનલ યુકે-૮૪૮, યુએસએ-૭૯૮)

ઓહોબર ૨૦૧૮
વર્ષ-૨૪, અંક-૨
સાંગ અંક-૨૭૮

દાદાવાણી

Date Of Publication 1st of Every Month
Reg. no. of Newspaper 67543/95
Reg. no. GAMC - 1143/2018-2020
valid up to 31-12-2020
LPWP Licence No. PMG/HQ/037/2018-20
Valid up to 31-12-2020
Posted at AHD. P.S.O. Sorting Office Set-1
on 1st of each month.

જગતનું બેગમેન્ટ : સિન્સિયારિટી ને મોરાલિટી

આપા જગતનું બેગમેન્ટ ‘સિન્સિયારિટી’ અને ‘મોરાલિટી’ બે જ છે. એ બે સડી જાય તો બધું પડી જાય. આ કાળમાં ‘સિન્સિયારિટી’ અને ‘મોરાલિટી’ હોય એ તો મોટામાં મોટું ધન કહેવાય. જે માણસ પારકાલે ‘સિન્સિયર’ રહેતો નથી, તે પોતાની જાતને ‘સિન્સિયર’ રહેતો નથી. કોઈને સહેજ પણ ‘ઈનસિન્સિયર’ ના થતું જોઈએ. એનાથી પોતાની ‘સિન્સિયારિટી’ તૂટે છે. અને ‘મોરાલિટી’નો અર્થ શું ? પોતાના હક્કનું અને સહેજે મળી આયે તે બધું જ ભોગવવાની છૂટ. ‘સિન્સિયારિટી’ અને ‘મોરાલિટી’ - આ બે વસ્તુઓ આ કાળમાં હોય તો બહુ થઈ ગયું. અરે, એક હોય તોય તે કેચ મોકો લઈ જાય ! પણ તેને પકડી લેવું જોઈએ. ‘જ્ઞાની પુરુષ’નો રાજુપો અને ‘સિન્સિયારિટી’ આ બેના ગુણાકારથી તમામ કામ સફળ થાય તેમ છે !

- દાદાશ્રી

માલિક - મહાયિટેક કાઉન્સિલ વાતી પ્રકાશક અને મુદ્રક - ડિગ્રેડ મહેતાએ અંબા રોડસેટ, B-66, GIDC, સેક્ટર-૨૪, ગાંધીનગર-૩૮૨૦૨૪ ખાતે છપાવી પ્રકાશિત છે.